

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

09.05.2022

Atzinums Nr. 5-04/7/2022

par četru vēja elektrostaciju būvniecības Ventspils novada Popes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2025. gada 9. maijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “4 WIND”, reģ. Nr. 40203187175, adrese: “Smēdes”, Pope, Popes pagasts, Ventspils novads, LV-3614 (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Enviroprojekts”, reģ. Nr. 40003683283 (turpmāk – Izstrādātāja)¹, adrese: Mazā Nometņu iela 31, Rīga, LV-1002; elektroniskā pasta adrese: info@enviro.lv.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums četru vēja elektrostaciju būvniecības Ventspils novada Popes pagastā (turpmāk – Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) iesniegts 2021. gada 10. decembrī, papildinātais Ziņojums iesniegts 2022. gada 18. februārī, papildus informācija iesniegta 2022. gada 15. un 2022. gada 22. martā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Četru vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) būvniecība Ventspils novada Popes pagastā (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vieta:

Ventspils novada Popes pagasta nekustamā īpašuma “Sārce” (kadastra Nr. 9856 003 0167) zemes gabals ar kadastra apzīmējumu 9856 004 0061 (turpmāk – Darbības vieta, arī Īpašums).

¹ Saskaņā ar 2019. gada 7. maija noslēgto līgumu starp SIA “4 WIND” un SIA “Enviroprojekts” par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanu četrus VES ar kopējo jaudu 22,4 MW īpašumā “Sārce” ar kadastra numuru 9856 003 0156 Ventspils novada Popes pagastā.

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir četru VES izbūve, kur katras stacijas jauda būs 5,6 MW, bet kopējā jauda 22,4 MW.
- 3.1.2. Darbība plānota Īpašumā ar kopējo platību 157,5 ha. Īpašumam ir izdalītas 10 zemes vienības daļas 1 ha platībā katra (daļu kadastra apzīmējumi 9856 004 0061 8001; 9856 004 0061 8002; 9856 004 0061 8003; 9856 004 0061 8004; 9856 004 0061 8005; 9856 004 0061 8006; 9856 004 0061 8007; 9856 004 0061 8008; 9856 004 0061 8009; 9856 004 0061 8010). Zemes vienībā ir izdalītas desmit zemes vienības daļas 1 ha platībā katra ar kadastra numuriem 9856 004 0061 8001-8010. Realizējot Paredzēto darbību, VES izbūve paredzēta tikai četrās zemes vienības daļās.
- 3.1.3. VES maksimālais augstums paredzēts 240 m, rotora diametrs – 158 m, aizsargjoslas rādiuss – 360 m.
- 3.1.4. VES paredzēts izvietot īpašumā, kas ir citas juridiskās personas īpašumā, Ierosinātāja ir nekustamā īpašuma nomniece.
- 3.1.5. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (tostarp – pievedceļu, apkopes laukumu) būvniecību. Realizējot Paredzēto darbību paredzēta arī transformatora apakšstacija “*Rinda*” izbūve. Saražoto elektrību pa pazemes elektrokabeļiem līnijām paredzēts novadīt uz plānoto transformatora apakšstaciju un tālāk pa 20 kV kabeļu līniju līdz pieslēgumam 110kV gaisvadu līnijai “*Ventspils-Dundaga*”. Kabeļu elektrolīnijas no transformatora apakšstacijas un uz transformatora apakšstaciju galvenokārt paredzēts izbūvēt pa plānoto piebraucamo ceļu – inženierkomunikāciju koridoru robežās. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka elektrotīklu būvprojekta, tai skaitā transformatoru apakšstacijas, izstrāde un to izbūve tiks veikta kā atsevišķs projekts, to uzsākot tikai pēc atzinuma par IVN saņemšanas, tādēļ pagaidām nav zināmi tehniskie risinājumi, kā notiks pieslēgšanās pie gaisvadu līnijas “*Ventspils-Dundaga*”².
- 3.1.6. Paredzēts, ka tiks uzstādītas identiskas viena ražotāja VES, kuras ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu. Precīzs uzstādāmais VES modelis šī brīža plānošanas un projektēšanas stadijā vēl nav zināms, tomēr novērtēts, ka maksimālais VES masta augstums varētu būt 160 m, rotora diametrs – 158 m, bet kopējais stacijas augstums – maksimāli 240 m. Ietekmju novērtēšanas nolūkam Ziņojumā vērtēts viena ražotāja viens VES modelis - *Vesta VI62-5.6 MW*, kas izvēlēts no dažādu ražotāju septiņiem VES modeļiem³. Līdz ar to arī secināms, ka Ziņojumā vērtētie VES parametri tiek uzskatīti par ietekmju ziņā sliktāko scenāriju, un darbības akceptēšanas gadījumā darbība būs pieļaujama tikai ar iekārtām, kuru sniegums nevienā no aspektiem un VES tehniskajiem rādītājiem nebūs sliktāks kā novērtētie.
- 3.1.7. Ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) Paredzētajai darbībai piemērots ar Biroja 2019. gada 5. jūnija lēmumu Nr. 9 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, šā likuma 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26.¹ punkta 2. apakšpunktu.

² Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, pieslēgšanās līnijas būs ~ 1,3 km garuma, tādejādi nesasniedzot Novērtējuma likuma 1. un 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, kas nosaka nepieciešamību veikt IVN vai ietekmes sākotnējo izvērtējumu.

³ Ziņojuma 1.3. attēls

3.1.8. Birojs 2019. gada 22. jūlijā Ierosinātājam izsniedza programmu Nr. 5-03/8 Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam (turpmāk – Programma). Programmas derīguma termiņš – 2024. gada 22. jūlijs.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzētās darbības iespējamā īstenošanas vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta. Četras VES ir paredzēts izbūvēt Ventspils novada, Popes pagasta D daļā, uz DA no Popes.
- 3.2.2. Saskaņā ar spēkā esošo Ventspils novada teritorijas plānojumu⁴ (turpmāk – Teritorijas plānojums) Darbības vieta atrodas teritorijā, kur teritorijas izmantošanas veids noteikts kā *Lauksaimniecības teritorija (L)*. Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk – TIAN) nosaka, ka *VES, kuras jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot Rūpniecības teritorijā (R), Tehniskās apbūves teritorijā (TA) un Lauksaimniecības teritorijā (L)*, ievērojot Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumus Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) un citos normatīvajos aktos noteiktos nosacījumus un papildu prasības, kuras noteiktas TIAN 46. punkta apakšpunktos, tai skaitā, VES novietojumu paredz, izstrādājot lokālplānojumu vai detālplānojumu⁵.
- 3.2.3. Darbības vieta robežojas ar nekustamajiem īpašumiem, kuri ir gan valsts īpašumā, gan juridisko personu, gan fizisko personu un gan arī pašvaldības īpašumā.
- 3.2.4. Darbības vietas teritorija atrodas ārpus blīvi apdzīvotām vietām. Realizējot Paredzēto darbību, VES plānots izbūvēt vairāk nekā 1 kilometra attālumā no tuvāko ciemu robežām⁶. Kopumā teritorijā starp Darbības vietu un trim tuvākajiem ciemiem atrodas divas viensētas “*Purvlīdumi*”, uz DA no Popes, apmēram 1,4 km attālumā no Īpašuma robežas un “*Tīrumi*”, uz D no Jaunmuižas, ~1,18 km attālumā no Īpašuma robežas.
- 3.2.5. Ziņojumā, pamatojoties uz Valsts akciju sabiedrības “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) sniegtajiem vēja datiem no Ventspils novērojumu stacijas⁷, novērtēts, ka atbilstoši standartam IEC 61400-1 “*Vējturbinas. 1. daļa: Projektēšanas prasības*” Darbības vietas apstākļi atbilst III klases VES būvniecībai (VES, kas projektētas teritorijām ar zemu vēja ātrumu). III klases VES ir piemērotas uzstādīšanai vietās, kurās vidējais vēja ātrums mastā augstumā sasniedz vismaz 6 m/s.
- 3.2.6. Darbības vietā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla (*Natura 2000*) teritorija (turpmāk – *Natura 2000* teritorija) un mikroliegumi. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” pieejamo informāciju tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kas ir arī *Natura 2000* teritorija, atrodas ~3 km attālumā DR virzienā no Darbības vietas - dabas liegums “*Popes zāļu purvs*”. Savukārt tuvākais dabas piemineklis - aizsargājama aleja “*Popes muižas alejas*”, atrodas Popē ~3,4 km attālumā no Darbības vietas. Virzienā uz D ~550 m attālumā no Darbības vietas atrodas tuvākais mikroliegums, kas izveidots augu sugas aizsardzībai. Tuvākais Eiropas īpaši aizsargājamais biotops 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi* atrodas ~750 m attālumā A virzienā no Darbības vietas. Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks) atrodas ~2,1 km attālumā ZR virzienā.

⁴ Pieejams tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_4184 (skatīts: 14.04.2022.).

⁵ Saskaņā ar tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_15633 pieejamo informāciju ir uzsākta detālplānojuma izstrāde Īpašumā un detālplānojuma izstrādes uzdevums pagarināts līdz 2022. gada 22. maijam (skatīts: 14.04.2022.).

⁶ Ziņojuma 2.2. tabula.

⁷ Ziņojuma 1.1. un 1.2. tabula, un 6. pielikums.

- 3.2.7. Darbības vietas teritorija ietilpst Ventas upes baseina apgabalā. Paredzētās darbības teritorija atrodas meliorētās zemēs, kur ir izbūvētas meliorācijas sistēmas un būves. Ūdeņu notece novirzīta uz koplietošanas ūdensnotekām, kas robežojas ar Darbības vietu Z, A un D malās. Zemes vienībā atrodas koplietošanas ūdensnotekas - novadgrāvji (ŪSIK 37245:02, 03), viena īpašuma ūdensnoteka – kontūrgrāvis (ŪSIK 37245:06) un viena īpašuma drenu sistēmas. VES paredzēts izvietot neskarot Īpašumā esošos meliorācijas kolektoros.
- 3.2.8. Darbības vietu 2019. gada 16. augustā apsekoja sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle⁸ (turpmāk – Augu eksperts) un 2019. gada 29. augustā sniedza atzinumu Nr. 37/16 (Ziņojuma 10. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu Darbības vietā veicis sertificēts putnu eksperts Rolands Lebus⁹ (turpmāk – Ornitologs), sniedzot atzinumu 2018. gada 10. decembrī ar 2021. gad 8. decembra un 2022. gada 13. februāra papildinājumiem (Ziņojuma 11. pielikums). Atzinumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz sīkspārņu faunu 2020. gada 12. oktobrī sagatavojis sertificēts eksperts sīkspārņu un to dzīvotņu jomā Jurgis Šuba¹⁰ (turpmāk – Sīkspārņu eksperts) (Ziņojuma 12. pielikums).
- 3.2.9. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Darbības vieta atrodas lauku vidē, mežu ieskaudā lauksaimniecības zemē, kurā patlaban nenotiek nekāda lauksaimnieciskā darbība.
- 3.2.10. Atsaucoties uz Teritorijas plānojumā un Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā sniegto informāciju, Ziņojumā konstatēts, ka Darbības vietas teritorija neatrodas ainaviski vērtīgā teritorijā, tā arī nav noteikta kā dabas, kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīga teritorija. Darbības vietas teritorijā neatrodas aizsargājami valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas. Ziņojumā Paredzētās darbības iespējamās vizuālās uztveramības zonā identificēti vairāki aizsargājami kultūras pieminekļi.¹¹
- 3.2.11. Saskaņā ar LVĢMC tīmekļvietnē publiskoto Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru¹² Darbības vietas tuvumā neatrodas piesārņotas vietas vai potenciāli piesārņotas vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Darbības vietā iecerēts uzstādīt četras identiskas VES, kuras piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu. Ievērojot to, ka konkrēts VES modelis šī brīža Paredzētās darbības plānošanas un projektēšanas stadijā vēl nav zināms, IVN uzdevumam definēti VES raksturlielumi (tostarp masta augstums, rotora diametrs, skaņas jauda), kam ir ietekme uz vides sniegumu, attiecīgi – saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, ievērtējot maksimālo iespējamo ietekmi.
- 3.3.2. VES būvniecību uzsāks, veicot teritorijas sagatavošanas darbus, kuru ietvaros paredzēts izveidot iekārtu, būvniecības tehnikas un materiālu uzglabāšanas laukumus, noņemt augsnes un grunts virskārtu vietās, kur paredzēta jaunu ceļu un VES būvniecība, un sagatavot būvbedres VES pamatu izbūvei. Teritorijas sagatavošanas darbu laikā VES pamatu izbūves vietās tiks izraktas būvbedres. Katras būvbedres laukums būs līdz 1 000 m², maksimālais dziļums līdz 5 m. No būvbedres izņemtā grunts īslaicīgi tiks izvietota gar tās perimetru. Daļu izraktās grunts izmantos teritorijas rekultivācijai pēc

⁸ Eksperta sertifikāts Nr. 003, specializācijas “zālāji; jūras piekraste; meži un virsāji” (derīgs līdz 13.05.2023.), specializācija “vaskulārie augi” (derīgs līdz 06.09.2024.).

⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 005, specializācija “putni” (derīgs līdz 13.05.2023.).

¹⁰ Eksperta sertifikāts Nr. 071, specializācija “zīdītāji – sīkspārņi” (derīgs līdz 17.05.2026.).

¹¹ Ziņojuma 3.10. nodaļa, 7. pielikums.

¹² <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1> (skatīts: 14.04.2022.)

- būvniecības, pārējo no pagaidu atbērtņēm izvedīs pēc pievedceļu un laukumu izbūves pabeigšanas.
- 3.3.3. Ziņojumā norādīts, ka Darbības vietā varētu tikt izveidots viens laukums tehnikas, iekārtu un materiālu pagaidu uzglabāšanai būvniecības laikā. Laukuma platība paredzēta līdz 1 ha, to izbūvēs no grants-šķembu materiāla, nodrošinot laukuma seguma slodzes noturību vismaz 200 kN/m². 1. alternatīvas gadījumā to paredzēts izvietot vienā no paliekošo VES apkopes laukumu T1 vai T2¹³ teritorijām, tādejādi nodrošinot optimālus pārvadāšanas attālumus kopumā no šā pagaidu laukuma līdz katrai būvējamajai VES. 2. alternatīvas gadījumā pagaidu uzglabāšanas laukuma vietu paredzēts izvietot VES apkopes laukuma T1¹⁴ teritorijā, no kuras savukārt pārvadāšanas attālumi kopumā līdz katrai būvējamajai VES ir vislielākie, tādēļ Ziņojumā tiek pieņemts, ka šīs alternatīvas gadījumā, izdevīgākais pagaidu laukumam izvietojums būtu pirmās alternatīvas T2 vieta, vienlaikus norādot, ka minētais pagaidu laukums pēc būvniecības būs jārekultivē – pasākums, no kura pirmās alternatīvas realizācijas gadījumā iespējams izvairīties. Precīza laukuma atrašanās vietu un platību paredzēts noteikt būvprojekta izstrādes laikā.
- 3.3.4. Saskaņā ar Ziņojumu norādīto atkarībā no izvēlētajām alternatīvām – paredzams, ka VES drošības aizsargjosla ārpus Īpašuma skars 31,7 ha lielas zemes platības 1. alternatīvas gadījumā un attiecīgi 54,2 ha - 2. alternatīvas gadījumā¹⁵.
- 3.3.5. Pie katras izbūvējamās VES tiks izveidoti montāžas laukumu, kuru izmērs un konfigurācija būs atkarīga no izbūvējamo VES modeļa, montāžas procesā pielietotās tehnikas, izbūves teritorijas novietojuma, zemes virsmas augstuma izmaiņām, loģistikas risinājumiem un rotora montāžas risinājumiem.
- 3.3.6. Īsumā raksturojot VES būves un būvniecības procesu, secināms, ka VES paredzēts būvēt uz monolītiem dzelzsbetona pamatiem, ievērojot VES ražotāju izstrādātās tehniskās specifikācijas. Norādīts, ka gadījumā, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā kādā teritorijā tiktu konstatēti neatbilstoši grunts nestspējas rādītāji, VES pamatu konstrukcijas balstāmas uz iegremdētiem pāļiem. Atbilstoši Ziņojumam VES masti tiek komplektēti no tērauda posmiem. Rotoru veido trīs stiklšķiedru kompozītmateriāla spārni ar regulējamu spārnu vērsumu, to gondolā ir iebūvēts ģenerators, transformators, bremzes, pārnese bloks, iekārtas un mehānismi stacijas darbības uzraudzībai un vadībai.
- 3.3.7. Piekļuve Darbības vietai būvniecības laikā tiks nodrošināta pa valsts galveno autoceļu A10 “Rīga-Ventspils” (turpmāk – Autoceļš A10), nogriežoties no tā pa valsts vietējo autoceļu V1411 “Valdemārpils- Pope” (turpmāk – Autoceļš V1411) un tālāk pa pašvaldības ceļu “Kalnmeža ceļš” 4-23 (turpmāk – Autoceļš 4-23) un “Sārce” 4-22 (turpmāk – Autoceļš 4-22), kurš izvietots gar Darbības vietas A robežu.
- 3.3.8. Piekļuve Darbības vietai netiks ierobežota ne būvniecības, ne arī ekspluatācijas laikā, izņemot tieši būvlaukumus būvdarbu gaitā. Būvdarbu veikšanas laikā teritorijas ierobežošanu, uzraudzību un kontroli nodrošinās būvuzņēmējs. Uzsākot VES ekspluatāciju, uz Autoceļa 4-22 virzienā uz Darbības vietu, tiks uzstādītas informatīvas zīmes informējot autoceļu izmantotājus par VES, drošības pasākumiem un rīcībām

¹³ Ziņojuma 4. pielikums. Ziņojuma 1.5.1. nodaļā par iespējamo apkopes laukumu izvietojuma atrašanos Darbības vietā norādīta atsauce uz 3. pielikums, kurā iekļauts visu desmit zemes vienību daļu attēlojums, nevis alternatīvu attēlojums Darbības vietā. Ņemot vērā minēto un Ziņojuma 1.1. nodaļā norādīto par VES izvietojuma alternatīvām, Birojs pieņem, ka 3. pielikuma norādīšana ir Izstrādātāja pārrakstīšanās kļūda, kas nemaina Ziņojuma būtību par iespējamo tehnikas laukumu izvietojumu.

¹⁴ Ziņojuma 5. pielikums. Attiecībā par tehnikas laukuma izvietojumu 1. alternatīvas gadījumā skatīt iepriekšējo zemsvītras piezīmi.

¹⁵ Ziņojuma 1.1. nodaļa, 4. un 5. pielikums.

ārkārtas situācijās. Ziņojumā norādīts, ka VES ekspluatācijas laikā uzraudzību un darbības kontroli veiks attālināti visu diennakti. VES apkalpošanas laikā vai ārkārtas situācijās uzraudzību, kontroli un, ja nepieciešams, piekļuves ierobežošanu klātienē veiks apmācīts personāls. Ņemot vērā, ka VES ekspluatācijas laikā saimnieciskā darbība ārpus VES apkopes laukumiem netiks ierobežota, arī pēc VES izbūves īpašuma teritoriju varēs izmantot lauksaimnieciskajai ražošanai.

- 3.3.9. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, atkritumu apsaimniekošanu, būvniecības laikā radušos atkritumu un VES ekspluatācijas laikā radušo atkritumu apsaimniekošanu paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, nodot tos uzņēmumiem, kas nodrošina to apsaimniekošanu.
- 3.3.10. Novērtēts, ka VES darbības laiks ir ~ 20 – 25 gadi, jo labi uzturētas VES ekspluatācijas laiks var būt arī lielāks, ja ieguvumi no stacijas saražotās enerģijas realizēšanas ir lielāki par uzturēšanas un modernizācijas izmaksām. VES faktisko ekspluatācijas laiku var ietekmēt arī tehnoloģiju attīstība un nozares politika. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES tiks demontēta vai pārbūvēta. Ziņojumā nav norādīts, kurš no šiem risinājumiem tiks izmantots pēc plānoto VES ekspluatācijas perioda beigās.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Izstrādātāja norādījusi, ka Paredzētajai darbībai tehnoloģisko alternatīvu iespējas ir ierobežotas, jo Ierosinātājas ieskatā darbības definīcija ietver maksimālās plānotās jaudas un fiziskos parametrus, tādēļ maksimālās piesardzības princips prasa tos arī vērtēt. Ierobežotas ir arī vietas alternatīvas, jo Ierosinātājas valdījumā ir konkrēts zemes gabals, kura robežās visas četras VES ir uzstādāmas.
- 3.4.2. IVN ietvaros vērtētās alternatīvas saistītas ar iespējamo VES izvietojumu Īpašuma teritorijā. Proti, Ziņojumā vērtēti divi alternatīvie varianti VES izvietojumam (Ziņojuma 4. un 5. pielikums):
- 3.4.2.1. 1. alternatīvā trīs VES (T1, T2, T3) paredzēts izvietot Īpašuma A malā ZD virzienā un vienu VES (T4) Īpašuma R daļā;
- 3.4.2.2. 2. alternatīvas gadījumā trīs VES paredzēts izvietot Īpašuma R daļā ZD (T4, T3, T2) virzienā un vienu VES Īpašuma D daļā¹⁶.
- 3.4.3. Kopumā secināms, ka Ziņojumā vērtējot VES tehnoloģiskās alternatīvas, izvēlēti konkrēta VES modeļa “Vesta” V162-5.6 MW tehniskie parametri, kuri tiek uzskatīti par ietekmju ziņā sliktāko scenāriju¹⁷, un darbības akceptēšanas gadījumā darbība būs pieļaujama tikai ar iekārtām, kuru sniegums nevienā no aspektiem un VES tehniskajiem rādītājiem nebūs sliktāks kā novērtētie. Ziņojumā vienlīdz detalizētā pakāpē ir vērtētas VES izvietojuma alternatīvas Īpašumā.
- 3.4.4. Apskatīta arī “0” alternatīva – situācija, ja Paredzētā darbība netiktu īstenota (pamatscenārijs). Konstatēts, ka, neīstenojot Paredzēto darbību, Darbības vietā netiks radīta būtiska negatīva ietekmes uz vidi. Kā jau Birojs Programmā ir norādījis¹⁸, tad *pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to*

¹⁶ Ziņojuma Ievadā norādītās VES izvietojuma alternatīvas Īpašumā neatbilst Ziņojuma tālāk aprakstītajām un vērtētajām VES izvietojuma alternatīvām. Birojs konstatē, ka Izstrādātāja Ievadā ir norādījusi sākotnēji iecerēto VES izvietojuma, kāds tas bija uz Programmas sagatavošanas brīdi, mainoties VES izvietojuma alternatīvām tās Ievadā netika aprakstītas atbilstoši Ziņojumā vērtētajām.

¹⁷ No Ziņojuma izriet, ka konkrētā VES modeļa izvēle veikta pamatojoties uz 1.3. nodaļā veikto VES radīto trokšņa līmeņu salīdzinājuma.

¹⁸ Programmas IV nodaļas 2.1. punkts.

neizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.

- 3.4.5. Ierosinātājas izvēlēto alternatīvu vērtējums un salīdzinājums veikts, pamatojoties uz Izstrādātājas izstrādātu novērtējuma sistēmu, vērtējot dažādus iespējamo ietekmju faktorus un kritērijus, īstenojot kādu no VES izvietojuma variantiem. Kopumā secināms, ka abu izvēlēto VES izvietojuma alternatīvu ietekme uz vidi ir līdzvērtīga, nevienai no alternatīvām nav prognozēti normatīvajos aktos noteikto ietekmju robežlielumu pārsniegumi, kā arī nav konstatējamās būtiskas atšķirības starp ietekmēm normatīvo aktu pieļaujamajās robežās. Pamatojoties uz Ziņojumā veikto vērtējumu, Ierosinātāja dod priekšroku 1. alternatīvai, jo šīs alternatīvas VES drošības aizsargjoslas skar daudz mazāk platību ārpus Īpašuma 31,7 ha kopplatībā, nekā 2. alternatīvā – 54,2 ha kopplatībā. Realizējot 1. alternatīvu, trim VES tiks nodrošināta tieša piekļuve no Autoceļa 4-22, kas izvietots gar Īpašuma austrumu malu, un tikai vienai VES būs jāveido jauns piebraucamais ceļš caur Īpašumu. Savukārt 2. alternatīvā tikai vienai VES ir tieša piekļuve no Autoceļa 4-22, turpretim trijām VES būs jāizbūvē jauni piebraucamie ceļi no Autoceļa 4-22 Īpašuma teritorijā. Vienlaikus norādāms, ka, veicot Paredzētās darbības iespējamās ietekmes novērtējumu uz sīkspārņu faunu konstatēts, ka vairāk vēlams būtu VES novietojuma 1. alternatīva, savukārt saskaņā ar ainavu eksperta veikto vērtējumu VES izvietojuma 2. alternatīva rada mazāku vizuālo ietekmi uz ainavu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2019. gada 7. maija iesniegums *“Paredzētās darbības iesniegums”*.
- 4.2. Biroja 2019. gada 5. jūnija lēmums Nr. 5-02/9 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*.
- 4.3. Ierosinātājas 2019. gada 21. jūnija iesniegums *“Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas pieprasījums”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1052).
- 4.4. Izstrādātājas 2019. gada 10. jūlija vēstule Nr. 68/07-19 *“Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokolu” ar klāt pievienotajiem sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem”*.
- 4.5. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1177).
- 4.6. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1178).
- 4.7. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“Iesniegums”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1169).
- 4.8. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1164).
- 4.9. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“SIA “4 WIND” objekts Sārce Popes pagastā”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 1-07/1163).
- 4.10. SIA *“Jāņlejas”* 2019. gada 10. jūlija elektroniskā pasta vēstule ar pielikumu.
- 4.11. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“Priekšlikumi par paredzēto VES darbību; SĀRCE”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1156).
- 4.12. Biedrības *“Popes muiža”* 2019. gada 10. jūlija iesniegums *“Par priekšlikumiem paredzētajai darbībai”*.
- 4.13. Privātpersonas 2019. gada 9. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“Popes vēja ģeneratori”* (Biroja reģ. Nr. 1-07/1149).
- 4.14. Privātpersonas 2019. gada 7. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“VES Popes pagasts Sārce”* (Biroja reģ. Nr. 1-07/1133).

- 4.15. Privātpersonas 2019. gada 9. jūlija iesniegums “*Par Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 9 (05.06.2019.)*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1198).
- 4.16. Privātpersonas 2019. gada 10. jūlija iesniegumi “*Priekšlikumi pae četrām vēja elektrostacijām Ventspils novada Popes pagasta nekustamajā īpašumā “Sārce” ar kadastra numuru 9856 003 0167*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1199).
- 4.17. Izstrādātājas 2019. gada 17. jūlija elektroniskā pasta vēstule “*Atb.: papildus materiāli IVN programmai VES Sārce*” ar pielikumiem.
- 4.18. Biroja 2019. gada 22. jūlija Programma.
- 4.19. Ventspils augstskolas 2020. gada 7. oktobra vēstule “*Par “Programmu Nr. 5-03/7 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju būvniecībai Ventspils novada Tārgales un Popes pagastā*”.
- 4.20. Izstrādātājas 2021. gada 9. septembra elektroniskā pasta vēstule “*Sārces IVN apspriešana*” ar pielikumu.
- 4.21. Privātpersonas 2021. gada 23. septembra elektroniskā pasta vēstule “*Par Vēja elektrostacijām Ventspils novadā*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1786).
- 4.22. Izstrādātājas 2021. gada 23. septembra elektroniskā pasta vēstule “*Re: Par Vēja elektrostacijām Ventspils novadā*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1787).
- 4.23. Izstrādātājas 2021. gada 27. septembra elektroniskā pasta vēstule “*Re: Par IVN projektam Popes pagastā Sārcē*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1806).
- 4.24. Izstrādātājas 2021. gada 27. septembra elektroniskā pasta vēstule “*Re: FIZISKA PERSONA nosūtīja parakstītu failu – Iesniegums-Īpašums.pdf*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1799).
- 4.25. Izstrādātājas 2021. gada 29. septembra elektroniskā pasta vēstule “*Sārces IVN sabiedriskā apspriešana*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1816).
- 4.26. DAP 2021. gada 8. oktobra vēstule Nr. 4.9/5567/2021-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu četrām vēja elektrostacijām Ventspils novada Popes pagasta nekustamajā īpašumā “Sārce”*”.
- 4.27. Privātpersonas 2021. gada 7. oktobra iesniegums “*Par Četru VES Ventspils novada Popes pagastā ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1872).
- 4.28. Privātpersonas 2021. gada 7. oktobra priekšlikums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1873).
- 4.29. Sabiedrības iniciatīvas grupas “*Pret vēja turbīnām Z-Kurzemē*” 2021. gada 7. oktobra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1876).
- 4.30. Sabiedrības iniciatīvas grupas “*Pret vēja turbīnām Z-Kurzemē*” 2021. gada 8. oktobra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1875).
- 4.31. Biedrības “*Popes muiža*” 2021. gada 8. oktobra iesniegums “*Par IVN ziņojumu*”.
- 4.32. Privātpersonas 2021. gada 8. oktobra iesniegums “*par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu “Četru vēja elektrostaciju izbūvei Popes pagastā, Ventspils novadā (SIA “4 WIND”)*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1875).
- 4.33. Sabiedrības iniciatīvas grupas “*Pret vēja turbīnām Z-Kurzemē*” 2021. gada 14. jūlija iesniegums ar klāt pievienotajiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1422).
- 4.34. Izstrādātājas 2021. gada 10. decembra vēstule Nr. 81/12-21 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma iesniegšanu*” ar klāt pievienotajiem materiāliem.
- 4.35. Izstrādātājas 2021. gada 14. decembra elektroniskā pasta vēstule “*Sārces IVN sabiedriskā apspriešana*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2308).

- 4.36. VAS *“Latvijas gaisa satiksme”* (turpmāk – LGS) 2021. gada 16. decembra vēstule Nr. 03/757 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.37. Ventpils novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 21. decembra vēstule Nr. 1.13./IZ3151 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.38. Veselības inspekcijas 2022. gada 6. janvāra vēstule Nr. 2.4.6.-1./40361/11 *“Par Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.39. Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2022. gada 12. janvāra vēstule Nr. 2.3/154/KU/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*
- 4.40. DAP 2022. gada 14. janvāra vēstule Nr. 4.9/231/2022-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu četrām vēja elektrostacijām Ventpils novada Popes pagasta nekustamajā īpašumā “Sārce””*.
- 4.41. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) 2022. gada 18. janvāra vēstule Nr. 05-01/212 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.42. Izstrādātājas 2022. gada 18. februāra vēstule Nr. 12/02-22 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma iesniegšanu”* ar klāt pievienotajiem materiāliem.
- 4.43. Dienesta 2022. gada 7. marta vēstule Nr. 2.3/837/KU/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.44. DAP 2022. gada 8. marta vēstule Nr. 4.9/1393/2022-N *“Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējumu četrām vēja elektrostacijām Ventpils novada Popes pagasta nekustamajā īpašumā “Sārce””*.
- 4.45. Izstrādātājas 2022. gada 14. marta vēstule Nr. 06/03-22 *“Par papildus informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam”* ar klāt pievienotajiem materiāliem.
- 4.46. Izstrādātājas 2022. gada 22. marta elektroniskā pasta vēstule *“Par Sārces IVN troksni”* ar pielikumiem.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par IVN sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) tika publicēts laikraksta *“Ventas Balss”* 2019. gada 19. jūnija izdevumā Nr. 114, ievietots tīmekļvietnēs www.enviro.lv un www.vpvb.gov.lv. Informatīvie materiāli bija pieejami Izstrādātājas tīmekļvietnē www.enviro.lv. Sākotnējā apspriešanas sanāksme notika 2019. gada 5. jūlijā plkst. 19:00 Popes kultūras nama (*“Gobas”*, Popes pagasts, Ventpils novads). Saskaņā ar protokolu Sākotnējā apspriešanas sanāksmē piedalījās Ierosinātājas, Pilnvarotās personas, Ventpils novada domes un sabiedrības pārstāvji, kopā 42 interesents. Klātesošie galvenokārt interesējās par Darbības vietas izvēles kritērijiem un plānoto objektu izbūves vietām un to piemērotību Paredzētās darbības īstenošanai. Iedzīvotāji pauda satraukumu par VES augstumu un ietekmi uz apkārtnes ainavu, par VES radīto troksni un mirguļošanu, ietekmi uz veselību, kā arī bažas saistībā ar ierobežojumiem Darbības vietai pieguļošajos īpašumos VES būvniecības laikā. Klātesošie interesējās arī par VES tehniskajiem risinājumiem, tajā skaitā par turbīnu ekspluatācijas ilgumu.
- 5.1.2. Paredzētās darbības Sākotnējā sabiedriskā apspriešana noslēdzās 2019. gada 10. jūlijā. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saistībā ar Paredzēto darbību Birojā tika saņemti vairāki sabiedrības pārstāvju iesniegumi, kuros pausts viedoklis pret Paredzētās

darbības realizēšanu. Visi Birojā saņemtie priekšlikumi un viedokļi tika nosūtīti Ierosinātājam. Pamatojoties uz Ierosinātājas pieteikumu un Sākotnējās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2019. gada 22. jūlijā izdeva Programmu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2021. gada 8. septembra līdz 8. oktobrim. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Ventas Balsis" 2021. gada 8. septembra izdevumā Nr. 136. Informācija tika ievietota arī Izstrādātājas tīmekļvietnē www.enviro.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpnb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.enviro.lv.
- 5.2.2. Saskaņā ar ierobežojumiem, kas noteikti Covid – 19 infekcijas izplatības ierobežošanai, Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta neklātienēs formā, attālināti¹⁹. Videoprezentācija bija pieejama Izstrādātājas tīmekļvietnē no 2021. gada 20. līdz 24. septembrim. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme norisinājās attālināti 2021. gada 22. septembrī plkst. 17.00, izmantojot *Microsoft Teams* platformu. Saskaņā ar sanāksmes protokolu diskusijā par Paredzēto darbību iesaistās 11 sanāksmes dalībnieki. Tiesīsaistes sanāksmes dalībnieki galvenokārt interesējās par Paredzētās darbības radīto mirgošanas efektu, iespējamo ietekmi uz ainavu un tās novērtējuma principiem, iespējamiem trokšņa traucējumiem, tajā skaitā zemas frekvences trokšņiem, kā arī citām ietekmēm.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskajā apspriešanas sanāksmē piecas darba dienas (no 2021. gada 20. septembra līdz 2021. gada 24. septembrim) bija iespēja uzdot jautājumus par IVN un saņemt atbildes ar elektroniskā pasta (valdis@felsbergs.lv) starpniecību. Minētajā laika posmā tika saņemti jautājumi par IVN un Ziņojumu un Ierosinātājas pārstāvis sniedza atbildes uz tiem²⁰.
- 5.2.4. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Birojam varēja iesniegt līdz 2021. gada 8. oktobrim. Birojā tika saņemti septiņi iesniegumi, kuros galvenokārt norādīti jautājumi, kas saistīti ar iespējamo Paredzētās darbības radīto mirgošanas efektu, ietekmi uz ainavu, kultūrvēsturiskajām vērtībām un ainavu, ornitofaunu. Visi Birojā saņemtie iesniegumi tika pārsūtīti arī Ierosinātājam Ziņojuma pilnveidošanai. Pārskats par saņemto iebildumu un priekšlikumu izvērtējumu un to, kā tie ņemti vērā, ietverts Ziņojuma 4.1. tabulā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Ziņojums Birojā tika iesniegts 2021. gada 10. decembrī. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā un informācija par iespējām ar to iepazīties tika ievietots Izstrādātājas, Ventspils novada pašvaldības un Biroja tīmekļvietnēs (attiecīgi www.enviro.lv, www.ventspilsnovads.lv un www.vpnb.gov.lv).
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
 - 5.3.2.1. LGS 2021. gada 16. decembra vēstuli Nr. 03/757 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", kurā norādīts, ka sākotnējās modelēšanas rezultāti liecina, ka Ierosinātājas vēja elektrostacijas Darbības atradīsies ārpus aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošības nodrošināšanas navigācijas tehniskā līdzekļa tālās ietekmes zonas, t.i. tālāk par 15 km no radiobākas. Vēstulē rekomendēts izvērtēt plānoto VES

¹⁹ Atbilstoši 2020. gada 5. jūnija likuma "Covid-19 infekcijas pārvaldības likums" 20. pantam, kas noteic kārtību, kādā neklātienēs formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā publiskā apspriešana.

²⁰ Iedzīvotāju iesūtītie jautājumi un uz tiem sniegtās atbildes apkopotas Ziņojuma 4.1. tabulā.

ietekmi uz LGS Ventspils ļoti augstas frekvences apļa darbības radiobākas (VOR) darbību.

- 5.3.2.2. Pašvaldības 2021. gada 21. decembra vēstuli Nr. 1.13./IZ3151 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā norādīts, ka Pašvaldība savu viedokli par Paredzēto darbību sniedza Sabiedriskās apspriešanas laikā. Iepazīstoties ar Ziņojumu, Pašvaldība konstatē, ka tajā ir izvērtēti un ietverti novada iedzīvotājiem un Pašvaldībai svarīgi jautājumi, izvērtēta iespējamā ietekme uz ainavu, tai skaitā Popes muižas kompleksu. Pašvaldības ieskatā Paredzētā darbība atbilst Teritorijas plānojumam un Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.
- 5.3.2.3. Veselības inspekcijas 2022. gada 6. janvāra vēstuli Nr. 2.4.6.-1./40361/11 “*Par Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā norādīts, ka, balstoties uz Veselības inspekcijas kompetencēm, izskatot Ziņojumu, secināts, ka nav identificējami tādi apstākļi, kas liecinātu par to, ka sabiedrības veselībai un dabas vērtībām nodarītie zaudējumi būtu nozīmīgāki par pozitīvajiem aspektiem un kalpotu par pamatu aizliegt brīvu uzņēmējdarbības attīstīšanu privātīpašnieka valdījumā atbilstoši likumu prasībām un teritorijas plānojumam. Veselības inspekcija norāda, ka VES turpmākās projektēšanas gaitā jāparedz VES prognozētā trokšņa līmeņa pārbaudi praktisko mērījumu ceļā, pēc VES izbūves akreditētā laboratorijā nodrošinot trokšņa instrumentālos mērījumus VES darbības ietekmes zonā, kur atrodas tuvākās dzīvojamās mājas (viensētas), un VES radītā trokšņa līmeņa neatbilstības gadījumā jānodrošina prettrokšņa pasākumu veikšana.
- 5.3.2.4. Dienesta 2022. gada 12. janvāra vēstuli Nr. 2.3/154/KU/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā pausts viedoklis, ka Dienests negūst pārliecību, vai ietekmju izvērtējumā ir ņemti vērā citi esošie un plānotie vēja elektrostaciju parki Ventspils novada Tārgales un Popes pagastos, lai vērtētu tādu ietekmju aspektus, kā, piemēram, ietekme uz ainavu. Ziņojumā netiek norādīts, kuri VES parki ņemti vērā, vērtējot darbības ietekmi kumulatīvi ar jau pastāvošajām ietekmēm, kā tas norādīts Ziņojuma 4.1. tabulā *Četru VES Ventspils novada Popes pagastā ietekmes uz vidi novērtējums sabiedriskajā apspriešanā iesniegto viedokļu analīze*: “...jau esošo VES ietekmes tajā ir ņemtas vērā, salīdzinātas un summētas ar gaidāmajām”. Dienesta ieskatā Ziņojumā būtiski ir izvērtēt kopējās plānoto un esošo VES parku kumulatīvās ietekmes.
- 5.3.2.5. DAP 2022. gada 14. janvāra vēstuli Nr. 4.9/231/2022-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu četrām vēja elektrostacijām Ventspils novada Popes pagasta nekustamajā īpašumā “Sārce”*”, kurā norādīts, ka, iepazīstoties ar Ziņojumu un tā pielikumā esošo Ornitologa atzinuma papildinājumu, DAP atkārtoti sniedz viedokli, kas lielākoties jau pausts DAP 2021. gada 8. oktobra vēstulē Nr. 4.9/5567/2021-N – Ziņojums jāpapildina ar ietekmes uz putniem izvērtējumu (plēsīgo putnu un pūču izpēte, kumulatīvo ietekmju vērtējums) un jāizvirza nosacījumi īpaši aizsargājamo sīkspārņu aizsardzībai.
- 5.3.2.6. NKMP 2022. gada 18. janvāra vēstuli Nr. 05-01/212 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”. NKMP, izvērtējot Ziņojumu VES Darbības vietā, konstatē, ka tajā nav atsevišķs Kultūras mantojuma eksperta atzinums par plānoto VES būvniecības ietekmi uz kultūras mantojumu, bet IVN ir iekļauta neliela sadaļa “*Paredzētās darbības vietas un tās apkārtnes kultūrvēsturiskās vērtības*”, kurā konstatēts, ka teritorija uzskatāma par ikdienišķu un tipisku lauku mozaīkveida ainavu. *Paredzētās darbības teritorijā vai tiešā tuvumā neatrodas valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi vai to aizsardzības zonas*”. NKMP ieskatā nelielais apskats par apkārtnē esošo kultūras mantojumu nesniedz priekšstatu par VES būvniecības procesa ietekmi uz kultūras pieminekļiem un līdz šim neapzinātām

kultūrvēsturiskām vērtībām. NMKP secina, ka Ziņojuma ietvaros veiktais ainavu vizuālās ietekmes izvērtējums nesniedz pilnvērtīgu priekšstatu par iespējamo vizuālo ietekmi uz izmaiņām lauku ainavās kopumā, jo īpaši uz kultūras pieminekļiem. Lai arī plānoto VES būvniecība valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem un to aizsardzības zonās tiešu apdraudējumu nerada, tomēr NKMP ieskatā būtu jāizmanto tādas modelēšanas iespējas, kas sniegtu priekšstatu par paredzamajām izmaiņām plašajās lauku ainavās un potenciālo ietekmi uz tuvumā esošajiem kultūras pieminekļiem un kā tas ietekmēs kultūras pieminekļus, kuru fonā plānotais VES būs iespaidīga dominante, ienesot būtiskas izmaiņas esošajā ainavā, vienlaikus nenorādot konkrētas modelēšanas metodes, kuras būtu izmantojamas novērtējumā.

- 5.3.3. Birojs, izvērtējot Ziņojumu, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, ar 2022. gada 24. janvāra vēstuli Nr. 5 – 01/66/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* lūdza Ierosinātāju Ziņojumu papildināt, nosūtot Ierosinātājam arī Birojā saņemtās vēstules.
- 5.3.4. Aktualizēto Ziņojumu Izstrādātāja Birojā iesniedza 2022. gada 18. februārī. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā un informācija par iespējām ar to iepazīties tika ievietots Izstrādātājas, Ventspils novada pašvaldības un Biroja tīmekļvietnēs (attiecīgi www.enviro.lv, www.ventspilsnovads.lv un www.vpvb.gov.lv). Pārskats par saņemto iebildumu un priekšlikumu izvērtējumu un to, kā tie ņemti vērā, ietverts Ziņojuma 4.2. tabulā. *“Vides pārraudzības valsts biroja 24.01.2022 vēstulē Nr. 5-01/66/ sniegto norādījumu izpilde”*. Sabiedrības viedoklis un priekšlikumi aktualizētā Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā netika saņemti.
- 5.3.5. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par aktualizēto Ziņojumu, Birojs saņēma:
 - 5.3.5.1. Dienesta 2022. gada 7. marta vēstuli Nr. 2.3/837/KU/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*. Dienests, izskatot Ziņojumu, secina, ka tā 7. pielikumā iekļauta uzskatāma informācija par citiem Ventspils novadā esošiem un plānotiem VES parkiem, savukārt Ziņojuma 3.8. nodaļā apskatīta Paredzētās darbības ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Dienesta ieskatā, citas kopējās plānoto un esošo vēja elektrostaciju parku kumulatīvās ietekmes Ziņojumā nav apskatītas un izvērtētas, vienlaikus Dienests joprojām nenorāda, kādā teritorija būtu jāietver kumulatīvo ietekmju vērtējumā.
 - 5.3.5.2. DAP 2022. gada 8. marta vēstuli Nr. 4.9/1393/2022-N *“Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējumu četrām vēja elektrostacijām Ventspils novada Popes pagasta nekustamajā īpašumā “Sārce”*”, kurā norādīts, ka Izstrādātājas sniegtā informācija nesniedz skaidras atbildes uz DAP uzdotajiem jautājumiem par Paredzētās darbības ietekmi uz sikspārņiem. Ņemot vērā minēto, DAP lūdz noteikt obligātos nosacījumus Paredzētās darbības realizācijai, kas attiecināmi uz sikspārņu monitoringu. Īstenojot Paredzēto darbību, obligāti veicams sikspārņu monitorings vismaz divus gadus un saskaņā ar monitoringa rezultātiem pārskatāmi VES ekspluatācijas nosacījumi, ieviešot atbilstošus negatīvo ietekmi mazinošos pasākumus.
- 5.3.6. Ziņojuma izvērtēšanas procesa laikā Birojs secināja, ka Ierosinātājam nepieciešams sniegt papildu informācija/precizējums saistībā ar trokšņa novērtējumu, kas ir ļoti būtisks jautājums, lai to sāktu noskaidrot/risināt pēc iespējas agrākā Ziņojuma izvērtēšanas stadijā. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2022. gada 4. marta vēstuli Nr. 5 – 01/198/2022 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* Izstrādātājam lūdza sniegt papildu informāciju par norādītiem Biroja trūkumiem. Birojs ar 2022. gada 11. marta vēstuli Nr. 5 – 01/217/2022 *“Par*

ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” nosūtīja saņemtos institūciju viedokļus izvērtēšanai un viedokļa sniegšanai.

- 5.3.7. Papildu informācija Birojā tika iesniegta 2022. gada 15. martā. Izvērtējis iesniegto informāciju, Birojs konstatēja, ka tā neatbilst 2022. gada 4. marta vēstulē Nr. 5 – 01/198/2022 norādītajai. Ņemot vērā minēto, Birojs ar 2022. gada 17. marta vēstuli Nr. 5 – 01/283/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” atkārtoti lūdza iesniegt nepieciešamo papildu informāciju, kura Birojā tika iesniegta 2022. gada 22. martā.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Turklāt VES ir pozitīva ietekme uz klimata pārmaiņām, jo šādu darbību īstenošana palīdz sasniegt jomā noteiktos politikas mērķus siltumnīcefekta gāzu samazinājumam. Tomēr VES būvniecība un ekspluatācija, tāpat kā jebkura cita darbība, rada pārmaiņas vidē. Saistībā ar minēto jāņem vērā, ka VES ir būve, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas), turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu, šīs būves izmaina ainavu (ietekmes, kas izriet no VES fiziskas klātbūtnes un redzamības). VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Raksturīgākās no tām (bet ne vienīgās) ir troksnis, vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem (būvniecības un ekspluatācijas fāzē), ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīlēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu.
- 6.2. Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietas teritoriju, Paredzētās darbības un tās ietekmes zonu saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos u.c. apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās u.c. vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas.
- 6.3. Ziņojumā arī apzinātas Paredzētās darbības iespējamās kumulatīvās ietekmes. Attiecībā uz kumulatīvo ietekmju novērtēšanu norādāms, ka, veicot Paredzētās darbības ainavu novērtējumu, identificējot tuvākās VES, kas atrodas Vēdē ~ 8 km attālumā uz Z no Popes un Platenē ~ 10 km attālumā uz R no Popes, netiek konstatēts, ka Paredzētā darbība un citas esošā VES varētu radīt kumulatīvās ietekmes (Ziņojuma 7. pielikums). Arī Ornitologs, vērtējot iespējamo ietekmi uz Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē esošo ornitofaunu, konstatē, ka kumulatīvā aspektā paredzamā ietekme uz savvaļas putnu populācijām tiek vērtējama kā nebūtiska (Ziņojuma 11. pielikums). Savukārt, Augu eksperts un Sīkspārņu eksperts sniedzot vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz dabas vērtībām savos atzinumos (Ziņojuma 10. un 12. pielikums), nav identificējuši, ka Paredzētā darbība radītu kumulatīvās ietekmes ar citām VES. Vērtējot iespējamās trokšņa traucējumus un mirgošanas efekta ietekmi, Ziņojumā noteiktas Paredzētās darbības ietekmei pakļautās dzīvojamās teritorijas (Ziņojuma 3.5. un 3.6. nodaļa un 9., 13., 14., 15. un 16. pielikums), vienlaikus vērtējumu netiek identificēts, ka uz dzīvojamām teritorijām ietekmi radītu citas esošās VES. Savukārt saskaņā ar Ziņojumā iekļautajiem vērtējumiem, kas attiecināmi uz Paredzētās darbības radīto iespējamo avārijas risku, vibrāciju, elektromagnētisko starojumu, konstatējams, ka tiks

ietekmēta salīdzinoši neliela teritorija, kura nepārsniegs VES drošības aizsargjoslu teritoriju (Ziņojuma 3.7. un 3.11. nodaļa), tādejādi secināms, ka šīs ietekmes neradīs kumulatīvās ietekmes ar citām esošajām VES.

- 6.4. Vispusīgi izvērtējis Ziņojumu un saistīto IVN dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju, juridisko personu un nevalstisko organizāciju viedokļus, kā arī institūciju atsauksmes par Ziņojumu, Birojs secina, ka atsevišķi sabiedrības pārstāvji izteikuši iebildumus par sagaidāmām pārmaiņām vidē, jo īpaši – ainavā, iespējamo trokšņa ietekmi un mirgošanas efektu. Šajā aspektā būtisks apstāklis ir Paredzētās darbības mērogs (tostarp plānoto VES parametru lielums) un attiecīgi – ietekmes skartās teritorijas lielums. Ziņojumā izskatīts viena ražotāja VES modelis, kas izvēlēts no dažādu ražotāju septiņiem VES modeļiem²¹, pieņemot, ka vērtētā VES modeļa parametri tiek uzskatīti par ietekmju ziņā sliktāko scenāriju. Tādejādi darbības akceptēšanas gadījumā būs pieļaujama tikai ar iekārtām, kuru sniegums nevienā no aspektiem un VES tehniskajiem rādītājiem nebūs sliktāks kā novērtētie. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītos ietekmes uz vidi aspektus:
- 6.5. Birojs norāda uz Novērtējuma likuma 24. panta 2. punkta tiesību normu – *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”* No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī ietekmju mazinošos pasākumus, kas norādīti Ziņojumā un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumu, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā.
- 6.6. Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteikti VES izvietojums, tehniskie risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.7. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
- 6.7.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
 - 6.7.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti un ietekme uz īpašumiem.
 - 6.7.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
 - 6.7.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.
 - 6.7.5. Troksnis un vibrācijas.
 - 6.7.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
 - 6.7.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

²¹ Ziņojuma 1.3. nodaļa.

6.7.8. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, tostarp īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un bioloģisko daudzveidību.

6.8. Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:

6.8.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi un ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti un ietekme uz īpašumiem.

6.8.1.1. VES būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240). Noteikumu Nr. 240 163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (arī minimālais pieļaujamais attālums līdz noteiktiem objektiem un teritorijām). Attiecīgi – Paredzētās darbības IVN ietvaros, tostarp atbilstoši Programmas nosacījumiem, viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles. Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei. Proti, – no tuvākās plānotās vēja elektrostācijas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām jābūt vismaz 800 m. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru var būt iespējama.

6.8.1.2. Vērtējot Darbības vietas teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, secināts, ka teritorijā neatrodas dzīvojamās ēkas, un tai piegulošās teritorijas ir salīdzinoši reti apbūvētas. Tuvākā apdzīvotās vietas ir Pope, kas atrodas uz ZR no Īpašuma ārējās robežas ~ 1,5 km attālumā, Topciems, kas atrodas uz A no Īpašuma ārējās robežas ~ 0,8 km attālumā, un Jaunmuiža, kas atrodas uz Z no Īpašuma ārējās robežas ~ 0,3 km attālumā²². Tuvākās viensētas, kas atrodas ārpus ciemu teritorijām ir “*Uplejas*” ~ 1,4 km uz DA no tuvākās VES²³, “*Purvīdumi*” ~ 1,8 km uz ZR no tuvākajām VES²⁴ un “*Tīrumi*” ~ 1,3 km uz ZA no tuvākās VES²⁵. Tuvākās VES no Topciema robežas atradīsies ~ 1,01 km attālumā²⁶, bet no Jaunmuižas robežas ~ 1,09 km. Tomēr VES neatkarīgi no alternatīvas paredzēts izvietot tā, ka tuvākās dzīvojamās mājas atradīsies vairāk nekā 1 km attālumā no VES²⁷. Citi Darbības vietai tuvākie ciemi ir Desciems ~ 1,13 km un Spiņi ~ 3,5 km attālumā uz Z aiz Jaunmuižas, Blāzma ~ 6,9 km attālumā uz DA, Puzes muiža ~ 6,2 km un Puzenieki ~ 7,6 km uz DA. Tuvākā Teritorijas plānojumā noteiktā publiskās apbūves teritorija atrodas ~ 2,7 km attālumā uz R no Īpašuma robežas. Secināms, ka Ziņojumā vērtēto VES alternatīvu gadījumā tiek nodrošināta atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījumam.

6.8.1.3. Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkts noteic, ka šo noteikumu 163. punktā minētos nosacījumus ievēro arī gadījumos, ja esošo vēja elektrostaciju un vēja parku tuvumā

²² Attālumi šajā atzinuma punktā noteikti pamatojoties uz Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamajiem mērīšanas rikiem.

²³ 2. alternatīvas VES T1.

²⁴ 1. un 2. alternatīvas VES T4.

²⁵ 1. alternatīvas VES T1.

²⁶ 1. alternatīvas VES T3 un 2. alternatīva VES T1.

²⁷ Ziņojuma 2.2. tabulā un 2.7. attēlā norādīti attālumi tikai 1. alternatīvai, tādejādi Birojs pieņem, ka Ierosinātāja un Izstrādātāja jau sākotnēji lielāku akcentu liek jau uz 1. alternatīvas realizāciju Paredzētās darbības akceptēšanas gadījumā. To apliecina arī Ziņojuma 1.1. nodaļā norādītās 1. alternatīvas priekšrocības.

VES parkam tuvāko viensētu novietojums attēlots Ziņojuma 2.1. attēlā, savukārt informācija par attālumu no viensētām līdz tuvākajai VES ir sniegta 2.1. tabulā.

tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Izvērtējot Paredzētās darbības īstenošanai izvēlēto teritoriju, kā arī plānoto VES apkārtnē esošās teritorijas, secināms, ka teritorija VES apkārtnē saimnieciski tiek izmantota lauksaimniecībā un mežsaimniecībā. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkta nosacījumu IVN gaitā un Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas ietvaros nav identificētas. Vienlaikus konstatējams, ka izstrādē esošajā Teritorijas plānojuma grozījumos lielāko daļu no Īpašuma teritorijas paredzēts noteikt kā *Augstvērtīgā dabas ainavu telpas* (TIN53) teritoriju, kurā aizliegta vēja elektrostaciju būvniecība, kuru jauda ir lielāka par 20 kW²⁸.

- 6.8.1.4. Noteikumu Nr. 240 163.3. punkts noteic, ka, lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no VES un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši IVN. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši dabas eksperti, kuru atzinumi pievienoti Ziņojuma 10., 11. un 12. pielikumā. Birojs nekonstatē, ka Paredzētās darbības risinājumi nenodrošinātu atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.3. punkta nosacījumam.
- 6.8.1.5. Noteikumu Nr. 240 163.4. punkts noteic, ka, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējumu par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniedzis ainavu eksperts, kura atzinums pievienots Ziņojuma 7. pielikumā. No veiktajiem novērtējumiem neizriet, ka Paredzētās darbības risinājumi nenodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta nosacījumam.
- 6.8.1.6. Vērtējot citus ierobežojumus, kas Paredzētās darbības īstenošanai izriet no Darbības vietas izvēles, Birojs secina, ka VES plānots izvietot teritorijā, kas Teritorijas plānojumā noteiktas kā *Lauksaimniecības teritorija* (L). Saskaņā ar Teritorijas plānojuma TIAN²⁹ VES ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk ir atļauts izvietot Lauksaimniecības teritorijā (L), ievērojot Noteikumos Nr. 240 un citos normatīvajos aktos noteiktos nosacījumus un papildus prasības. Attiecīgi secināms, ka VES izbūvei, Paredzētās darbības akceptēšanas gadījumā konstatējami no Teritorijas plānojuma izrietoši ierobežojoši apstākļi, kas nepieļauj to tūlītēju īstenošanu bez detālplānojuma izstrādes³⁰. Ņemot vērā izstrādē esošos Teritorijas plānojumu grozījumus, kas aprobežos VES izvietošanu īpašumā, to apstiprināšanas gadījuma tiks radīti ierobežojošie apstākļi, kas nepieļaus Paredzētās darbības īstenošanu bez attiecīgā regulējuma maiņas (lokālplānojuma izstrādes, Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes).
- 6.8.1.7. Vērtējot šādu neatbilstību, Birojs secina, ka tā nav uzskatāmas par šķērsli IVN veikšanai un atzinuma sniegšanai. Konstatētā situācija vispārēji atbilst IVN principiem, ka iecerēm IVN tiek veikts pēc iespējas agrākā plānošanas un projektēšanas stadijā (Novērtējuma likuma 3. panta 1. punkts), kad ne tikai var nebūt zināmi visi plānoto darbību saistītie risinājumi, bet tie var nebūt ielānoti arī vietējās pašvaldības teritoriju plānošanas līmenī. Šī iemesla dēļ Novērtējuma likuma 14.¹ pants ceturtajā un piektajā daļā paredz, ka IVN veic un turpina, ja paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam. Gadījumos,

²⁸ Izstrādes stadijā esošie Teritorijas plānojuma grozījumi pieejami tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_23039 (skatīts 14.04.2022.).

²⁹ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 46. punkts ar apakšpunktiem.

³⁰ Informācija par Detālplānojum izstrādes stadiju norādīta šī atzinuma 3.2.2. punktā.

kad tas nepieciešams, IVN rezultātā var tikt rosinātas izmaiņas teritorijas plānojumā.

6.8.1.8. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecības vietas izvēles saistītajiem aspektiem, Birojs uzskata, ka nav nepieciešams izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības realizācijai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu.

6.8.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti un ietekme uz īpašumiem:

- 6.8.2.1. Atbilstoši Ziņojumam VES būvniecība kā process sastāvēs no sekojošiem posmiem – teritorijas sagatavošana, pievedceļu un laukumu izbūve, meliorācijas sistēmu pārkārtošana, inženierkomunikāciju izbūve, VES pamatu izbūve, VES piegāde, VES uzstādīšana, VES apkopes laukumu ierīkošana un teritorijas rekultivācija.
- 6.8.2.2. Lai gan Paredzētās darbības teritorija ir noteikta 157,5 ha liela, tikai daļā no tās paredzēta VES izvietošana. Paredzams, ka noteiktas teritorijas daļas Īpašumā tiks izmantotas gan būvniecības procesa laikā, gan VES ekspluatācijas laikā, un papildu teritorijas tiks izmantotas tikai būvniecības procesa laikā. Attiecīgi – ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti (un ietekme uz īpašumiem) skars tikai Īpašuma īpašnieci, kas tieši ieinteresēta Paredzētās darbības realizācijā, jo Ierosinātajai iznomā Īpašumu Paredzētās darbības realizācijas nodrošināšanai. Ņemot vērā minēto, secināms, ka šī Biroja atzinuma un piemērojamo normatīvo aktu, kas nosaka prasības IVN, izpilde var būt iespējama tikai, ja ar Īpašuma īpašnieci ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā.
- 6.8.2.3. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti (un ietekme uz īpašumiem) var skart ne tikai Īpašuma īpašnieci, kas tieši ieinteresēta Paredzētās darbības realizācijā, īpašumu. Šādas ietekmes ir saistītas gan ar īslaicīgajām pārmaiņām pašu būvdarbu veikšanas laikā, gan ar paliekošām ietekmēm (piemēram, aprobežojumi, kas izriet no VES aizsargjoslas noteikšanas), kas vērtētas Ziņojumā.
- 6.8.2.4. Novērtēts, ka būvniecības vajadzībām Īpašuma teritorijā varētu būt nepieciešama viena tehnikas laukumu izbūve platībā līdz 1 ha, tehnikas, iekārtu un materiālu pagaidu uzglabāšanai būvniecības laikā (segums: grants-šķembu materiāls).
- 6.8.2.5. Saskaņā ar Ziņojumu būvniecības vietas sagatavošanas darbi un būvniecība ietvers šādu būtiskāko darbību kopumu un ar to saistītās ietekmes:
 - 6.8.2.5.1. Paredzētās darbības realizācija paredzēta Darbības vietas teritorijā.
 - 6.8.2.5.2. Darbības vietas teritorija ir meliorēta³¹, kur ir izbūvētas meliorācijas sistēmas un būves. Ūdeņu notece novirzīta uz koplietošanas ūdensnotekām, kas robežojas ar Darbības vietu Z, A un D malās. Zemes vienībā atrodas koplietošanas ūdensnotekas - novadgrāvji (ŪSIK 37245:02, 03), viena īpašuma ūdensnoteka – kontūrgrāvis (ŪSIK 37245:06) un viena īpašuma drenu sistēmas. VES paredzēts izvietot, skarot Īpašumā esošo meliorācijas sistēmu. IVN rezultātā nav konstatēti konceptuāli izslēdzoši apstākļi, kas saistīti ar meliorācijas tīkla pārbūvi, lai Darbības vietas teritorijā veiktu VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecību, savukārt nosacījumi un risinājumi, kas piemēroti katrai konkrētai vietai, nosakāmi būvprojektēšanas stadijā. Realizējot Paredzēto darbību, nav plānots veikt nozīmīgas esošo meliorācijas sistēmu izmaiņas, kā arī nav plānots izbūvēt plašu jaunu meliorācijas grāvju tīklu.

³¹ Ziņojuma 2.8. un 2.9. attēls.

- 6.8.2.5.3. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana un būvbedres izveide VES pamatu izbūvei. Būvbedres un pamatu parametri var būt nedaudz mainīgi, jo atkarīgi no izvēlēta VES modeļa. Ziņojumā novērtēts, ka vienas VES pamatiem nepieciešamais laukums nepārsniegs 1 000 m², bet būvbedres dziļums būs līdz 5 m. Izņemtais materiāls tiks novietots atsevišķā krautnē, tālāk to izmantojot rekultivācijas darbos. Paredzams, ka grunts, kas nebūs nepieciešama būvniecības teritorijas rekultivācijai, no krautnēm tiks izvesta pēc pievedceļu un laukumu izbūves pabeigšanas.
- 6.8.2.5.4. Viens no Ziņojumā vērtētajiem jautājumiem ir VES elementu transportēšana un piekļuve plānotajām VES vietām. Lai piekļūtu VES būvniecības vietai, tostarp transportētu uz būvniecības vietu VES konstrukcijas, paredzēts izmantot esošos ceļus. Novērtēts, ka Autoceļa A10 un Autoceļa V1411, kurus paredzēts izmantot piekļuvei Darbības vietas teritorijai uzstādot VES, pārbūvēšana nebūs nepieciešama. Vienīgais ceļa posms, kas rada tehniskas grūtības un prasa tehniskus uzlabojumus, ir Autoceļa 4-22 un Autoceļa 4-23 krustojums. Lai varētu nodrošināt liелgabarīta detaļu transportēšanu uz Darbības vietu, kā Ziņojumā novērtēts, būs nepieciešams nocirst kokus ~ 250 m² jeb 0,025 ha platībā³². Lai nodrošinātu piekļuvi plānotajām VES no Autoceļa 4-22 Darbības vietā paredzēta pievedceļu izbūve Īpašumā.
- 6.8.2.5.5. No Ziņojuma izriet, ka VES komplektējošo daļu piegādei uz to būvniecības vietu tiks izstrādāti īpaši transportēšanas risinājumi, kuru īstenošanu nodrošina pats VES ražotājs vai tā autorizēts transporta uzņēmums. Izstrādājot VES transportēšanas plānu, tiks izvērtēts visu transportēšanai nepieciešamo ceļu tehniskais stāvoklis un to piemērotība liелgabarīta transporta manevriem. Ziņojumā norādīts, ka potenciāli piemērotāks ir VES transportēšanas maršruts no Ventspils ostas. No Ziņojuma konstatējams, ka ar atbildīgajām valsts vai pašvaldību institūcijām vai uzņēmumiem (to kompetences ietvaros) saskaņojot satiksmes organizācijas shēmas – ietekmes uz kopējo satiksmi paredzamas lokālas un īslaicīgas.
- 6.8.2.5.6. Pēc VES uzstādīšanas Īpašumā paredzēts veikt būvniecības teritorijas rekultivāciju. Rekultivācijas ietvaros ir paredzēts demontēt izbūvēto laukumu tehnikas, iekārtu un materiālu pagaidu uzglabāšanai, kā arī VES montāžas laukumu elementus, kuru izmantošana nav plānota vēja parka ekspluatācijas laikā. Ņemot vērā minēto tiks nodrošināts, ka teritorijas, kas nav nepieciešamas VES ekspluatācijas nodrošināšanai, būs iespējams izmantot lauksaimniecībā.
- 6.8.2.5.7. Vadoties no Ziņojumā sniegtās informācijas, būvdarbu veikšana nav saistīta ar ķīmisku vai bīstamu ķīmisku vielu lietojumu nozīmīgos apjomos. Iespējami avāriju riski saistāmi ar nestandarta situācijām būvniecības procesos un tehnikas lietojumā, kas ar atbilstīgiem pasākumiem un mēriem ir novēršami un pārvaldāmi. Šādi vides riski nav vērtējami kā augstas varbūtības notikumi, ja tiek ievēroti organizatoriski un inženiertehniski pasākumi avāriju situāciju nepieļaušanai. Būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis, putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi. No Ziņojuma izriet, ka kopējais laiks, kas būs nepieciešams VES parka izbūvei, būs aptuveni 3 mēneši, un būvdarbi, izņemot VES transportēšanu, tiks veikti diennakts gaišajā laikā. Sadzīves notekūdeņus paredzēts savākt un nodrošināt to apsaimniekošanu. Atkritumus paredzēts savākt,

³² Ziņojuma 1.9. attēls

nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu, pēc tam nododot operatoriem, kas nodrošina to tālāku apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

- 6.8.2.5.8. Vērtējot ar būvniecību saistītās ietekmes, Birojs atzīst, ka pastāv iespēja samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi (tostarp troksnis, putekļi no transportēšanas), tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu pārveidi, ietekmi uz vidi mazinošus pasākumus nepieciešams ievērot, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā. Ja nepieciešams, jāveic ceļu klātnes mitrināšanu sausā laikā, lai mazinātu putēšanas ietekmi, būvdarbi savlaicīgi jāsaskaņo ar vietējo pašvaldību. Ņemot vērā būvdarbu specifiku un to ka būvniecības darbi un to ietekmes ir pārejošas, raksturīgas tikai noteiktam laika posmam, arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2.8. punktā paredz, ka šos noteikumus un attiecīgi – tajos noteiktos vides trokšņa robežlielumus – neattiecinā uz būvdarbu radītā trokšņa emisiju. Tomēr šādiem būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Arī šajā gadījumā Ierosinātājai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.
- 6.8.2.5.9. Kopumā, vērtējot Ziņojumu un tajā aplūkotos būvniecības ietekmes aspektus, Birojs konstatē, ka IVN ietvaros tie ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Ir vērti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam, vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi un identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanai pasākumu nepieciešamību.
- 6.8.2.5.10. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 29. panta otro daļu un 32.¹ panta pirmo un otro daļu ap VES, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, nosakāma drošības aizsargjosla, lai nodrošinātu cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Šādas aizsargjoslas platums ir 1,5 reizes lielāks nekā VES maksimālais augstums, attiecīgi – Paredzētās darbības gadījumā tā var sasniegt 360 m. Izvērtējot Darbības vietas teritorijas konfigurāciju kopskatā ar maksimāli iespējamo aizsargjoslu, secināms, ka aizsargjosla pārsniedz Īpašuma teritorijas robežas³³, skarot Darbības vietas teritorijai blakus esošās zemes. Ziņojumā konstatēts, ka, ņemot vērā to, ka pamatā aizsargjoslu teritorijas aizņem mežsaimniecībā un lauksaimniecībā izmantojamās zemes, nav paredzams, ka VES aizsargjoslas varētu ietekmēt līdzšinējo saimniecisko darbību veikšanu tajās.
- 6.8.2.6. Tā kā aizsargjoslās ap VES tiek noteikti aprobežojumi (Aizsargjoslu likuma 58.¹ pants), no Paredzētās darbības izrietošā ietekme uz nekustamajiem īpašumiem ietilpst Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta tvērumā (ietekme, kura vērtējama Ziņojumā). Paredzētās darbības īstenošanā būs nosakāmi mehānismi, kādā atlīdzināma un kompensējama ietekme uz skartajiem īpašumiem, vienlaikus no aizsargjoslu noteikšanas izrietošie jautājumi saglabājas kā viens no Paredzētās darbības īstenošanas ierobežojošiem apstākļiem, jo bez attiecīgo nekustamo īpašumu īpašnieku vai tiesisko valdītāju piekrišanas Paredzētās darbības īstenošana veidā, kas ar aprobežojumiem skar viņu īpašumus, nav pieļaujama. Ar aizsargjoslu

³³ Ziņojuma 1.1 attēls un 1.11. nodaļa "*Vēja elektrostaciju un ar tām saistīto inženiertīklu aizsargjoslas*".

noteikšanu saistītie jautājumi, tajā skaitā lietošanas tiesību aprobežojumu kompensēšanu, risināmi Aizsargjoslu likumā un Ministru kabineta 2006. gada 25. jūlija noteikumos Nr. 603 “Kārtība, kādā aprēķināma un izmaksājama atlīdzība par energoapgādes objekta ierīkošanai vai rekonstrukcijai nepieciešamā zemes īpašuma lietošanas tiesību ierobežošanu” noteiktajā kārtībā. Šāds nosacījums ir jo īpaši būtisks, ņemot vērā nosakāmās aizsargjoslas veidu (drošības aizsargjosla). Tādēļ šī IVN ietvaros nav iespējams ar pilnīgu noteiktību prognozēt, kuru no VES būvniecība Darbības vietā būs iespējama, vienlaikus nav izslēgts, ka to kopskaits var būt arī mazāks nekā Ziņojumā prognozētais.

6.8.2.7. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmei uz īpašumiem, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:

- a) Ņemot vērā Paredzētās darbības mērogu un apjomus, kā arī to, ka būvniecības tehniskos risinājumus katrai konkrētajai vietai un objektam būs detalizācijā nepieciešams izstrādāt turpmākajās projektēšanas stadijās, Paredzētā darbība un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem arī Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.
- b) Bez attiecīgo nekustamo īpašumu īpašnieku vai tiesisko valdītāju piekrišanas Paredzēto darbību īstenošana veidā, kas ar aizsargjoslas aprobežojumiem skar viņu īpašumus, nav pieļaujama.
- c) Būvdarbi plānojami un veicami tā, lai respektētu piegulošo teritoriju izmantošanu un neradītu nesamērīgu apgrūtinājumu vai traucējumus.
- d) Jānodrošina būvniecības darbu un transportēšanas risinājumu savlaicīga saskaņošana ar attiecīgo vietējo pašvaldību un autoceļu valdītājiem. Būvniecības procesa laikā nepieciešamības gadījumā jāveic autoceļu klātnes mitrināšana vai citi pasākumi putekļu izplatības ierobežošanai sausajos periodos dzīvojamās apbūves tuvumā.
- e) Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās, lai atgrieztu šīs būvniecības laikā ietekmētās teritorijas ne sliktākā vides stāvoklī, kāds bija uz būvdarbu uzsākšanas brīdi.

6.8.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

6.8.3.1. IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu³⁴ un Ziņojumā iekļauts Paredzētās darbības iespējamās ietekmes vērtējums attiecībā uz kultūras mantojumu³⁵. Ņemot vērā NKMP 2022. gada 18. janvāra vēstulē Nr. 05-01/212 norādīto, ainavu novērtējums papildināts ar informāciju un vērtējumu attiecībā uz Darbības vietas tuvumā esošajiem valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem. Savukārt attiecībā uz līdz šim neapzinātām kultūrvēsturiskām vērtībām Ziņojumā, netiek izslēgts, ka Darbības vietā var atklāties nezināmi arheoloģijas un vēstures objekti. Ņemot vērā minēto, Ziņojumā norādīts, ka veicot rakšanas darbus tiks ievērots likuma “*Par kultūras pieminekļu aizsardzību*” 17. un 22. pantā noteiktais, tai skaitā, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atklāti

³⁴ Ziņojuma 7. pielikums.

³⁵ Ziņojuma 2.7. nodaļa.

arheoloģiski vai citi objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties tiks ziņots NKMP, un turpmākie darbi atradumu vietā tiks pārtraukti.

- 6.8.3.2. Vizuālās pārmaiņas un no tām izrietošā ietekme uz ainavu ir viena no būtiskām ar VES būvniecību saistītām ietekmēm. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes novērtēšanai uz esošo ainavu IVN procesā veikta teritorijas un tās apkārtnes ainavas apsekošana. Ainavas vizuālai novērtēšanai veiktas fotofiksācijas, izstrādāts teritorijas 3D modelis³⁶ un veidotas vizualizācijas abām piedāvātajām alternatīvām, lai izvērtētu VES ietekmi uz ainavas vizuālajām kvalitātēm. Izveidotas redzamības kartes³⁷ un skatu vietu karte³⁸. Skatu kartē norādīti skati no galvenajiem un pašvaldības ceļiem, Popes muižas un Popes ciema, Jaunmuižas, Desciema, Topciema, kā arī citām vietām, no kurām varētu pavērties skati uz VES. Redzamības aprēķins ir veikts, ņemot vērā digitālo virsmas modeli un pieņemtos relatīvos augstumus – cilvēka skata augstums 1,60 m un VES augstums 240 m. Redzamība izvērtēta abām alternatīvām.
- 6.8.3.3. 3D modeļa izveidē izmantoti digitālā augstuma modeļa pamatdati, kas iegūti ar aerolāzerskenēšanas metodi. Aerolāzerskenēšana ir precīza un efektīva Zemes virsmas datu saņemšanas metode, izmantojot LIDAR (*Light Detection And Ranging* – gaismas uztveršana un noteikšana) tehnoloģiju, kā digitālā augstuma modeļa pamatdatu avotu, ņemot Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras 2016. gada Latvijas augstuma sistēmas (LAS) datnes, kas ir pieejamas ar atvērto datu licenci. Veicot ainavu izvērtējumu konstatēts, ka Paredzētās darbības teritorija neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās. Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 noteikti novada pamata lauku teritorijas elementi, kas īpaši stiprināmi un nozīmīgi novada ilgtspējīgai attīstībai, piemēram, tūrismam un rekreācijai nozīmīgas teritorijas/ainaviski vērtīgas teritorijas. Netālu esošās Rindas upes teritorija ir noteikta kā tūrisma un rekreācijai nozīmīgas teritorijas/ainaviski vērtīgas teritorijas, bet Īpašums neatrodas minētajā teritorijā. Teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma kartē³⁹ teritorijas ap plānoto VES izvietošanas vietu nav noteiktas kā ainaviski vērtīgas un apkārtņē arī neatrodas/nav norādīti ainaviski vērtīgi skatu punkti.
- 6.8.3.4. Ainavu eksperts savā atzinumā atsaucas uz Baltijas Vides foruma izstrādāto pētījumu “*Ventspils novada ainavas un to vērtības*”, kura mērķis bija raksturot Ventspils novada ainavas daudzveidību un noteikt īpaši augstvērtīgās ainavu telpas. Teritorijas, kurā plānota VES izvietošana atrodas *Rindas – Stendes – Loneastes* mežu un lauku ainavu apvidū, kur tiek uzsvērta divu muižu (Popes un Puzenieku) ainavas vērtības. Popes muiža atrodas aptuveni 3 km attālumā no nekustamā īpašuma “*Sārce*”. Popes muiža ainavu veido muižu centra vēsturiskās struktūras, kā arī tas, ka tā atrodas līdzenuma pacēlumā, vairojot arī ainavas vizuālās kvalitātes – skatu vietas, ainavas pārskatāmību. Saskaņā ar minēto pētījumu Darbības vietas apkārtņē ir noteiktas šādas vērtīgo ainavu telpas - Popes kultūrvēsturiskā ainavu telpa, kā arī Rindas upes ainavu telpa.
- 6.8.3.5. Vienlaikus arī Ziņojumā konstatēts, ka plānotās VES neatrodas augstvērtīgi ainaviskā vietā, kā arī ne pašas VES, ne to aizsargjoslas neskar apkaimē esošo kultūras pieminekļu, kuriem pašiem par sevi piemīt ainaviska vērtība, aizsargjoslas. Darbības vieta neatrodas kultūrvēsturiski nozīmīgā teritorijā, tomēr tuvākā apkārtņē

³⁶ 3D modeļa izstrādātāja S IA “METRUM” to izveidojusi un vizualizējusi kā zemes virsmas punktu mākoņu kopumu.

³⁷ Ziņojuma 7. pielikuma 1. pielikuma 87.-90. attēls.

³⁸ Ziņojuma 7. pielikuma 1. attēls.

³⁹ Pieejama tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_4184 (skatīts: 14.04.2022.).

atrodas vairāki nozīmīgi kultūras pieminekļi - zemnieku sēta “*Kalnenieki*”, “*Dzirnavas*”, “*Popes muižas apbūve*” ar parku un aleju, “*Popes pilskalns*” un “*Popes luterāņu baznīca*”. Veicot ainavu novērtējumu konstatēts, ka VES nebūs vizuāli uztveramas no Popes muižas apbūves teritorijas, savukārt no kultūras pieminekļu “*Dzirnavas*” un zemnieku sētas “*Kalnenieki*” teritorijas būs vizuāli uztveramas.

- 6.8.3.6. Ņemot vērā, ka VES ir paredzēts izvietot lauksaimniecības zemē, kuru praktiski no visām pusēm norobežo mežs, tas mazinās VES vizuālo ietekmi uz apkārtējo teritoriju, tomēr neatkarīgi no izvēlētās VES izvietojuma alternatīvas, Ziņojumā tiek konstatēts, ka VES būs labi redzamas un pavērsies virs mežu masīviem, VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlētā skatu punkta izvietojuma attiecībā pret VES. Plānotās VES apkārtnes teritorijās galvenokārt veidos nozīmīgu dominanti ainavā, ko būs iespējams uztvert no dažādām apkārtējās teritorijas vietām. VES uztveramību palielināsies vietās no kurām uz Darbības vietu vērojami atklāti skati, piemēram vietējās nozīmes autoceļi, arī teritorijas no Rindas upes otra krasta esošajiem ciemiem (Topciema un Desciema), kā arī braucot pa autoceļu V1316 “*Topciems – Spiņņi*”. Tādejādi tiek secināts/konstatēts, ka izvietotās VES neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas pievērsīs cilvēka uzmanību, jo šāda apjoma VES ir jauns elements Latvijas ainavā.
- 6.8.3.7. Vērtējot vizuālos materiālus Ainavu eksperte konstatē, ka VES redzamību ietekmē attālums, to krāsa, laiks (apmācies vai saulains), kā arī leņķis kādā uz tām krīt saules stari un no kāda leņķa uz tām paveras skats. Dienās, kad debesis būs skaidrākas, tās būs daudz labāk saskatāmas, jo veidosies krāsu kontrasts. Bet dienās, kad laiks būs apmācies, VES vairāk saplūds ar debesīm un būs mazāk saskatāmas un līdz ar to atstās mazāku ietekmi uz apkārtējo ainavu. Tas norāda, ka lai mazinātu to vizuālo ietekmi uz apkārtējo teritoriju, VES rotorus vēlams izvēlēties gaišos toņos un balstus krāsot zemes toņos (zaļā), veidojot pāreju uz gaišo, tādā veidā tos sapludinot ar apkārtni un vēl vairāk mazinot to apjoma ietekmi uz ainavu. Izvērtējot un salīdzinot abu alternatīvu 3D modeļa vizualizācijas, Ainavu eksperte konstatē, ka 2. alternatīvas izvietojums radīs iespējami mazāku vizuālo ietekmi uz ainavu, jo rada priekšstatu, ka vēja elektrostacijas ir zemākas un tālāk.
- 6.8.3.8. Izvērtējis Ziņojumu un IVN ietvaros izteiktos viedokļus un argumentus, Birojs secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru novērst nebūs iespējams, to iespējams tikai mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Tāpat Birojs secina, ka Darbības vietas teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās, vienlaikus tā uzskatāma par reģionālā līmenī vērtīgu, turklāt arī subjektīvi tā iedzīvotājiem ir nozīmīga un tuva. Tādu Paredzēto darbību, kādas ir VES būvniecība, ietekme uz ainavu ir viena no būtiskākajām, kas nereti izgaismojas arī sabiedrisko apspriešanu ietvaros izteiktajos iebildumos, arī tad, ja ainavai nav noteikts kāds īpašs aizsardzības statuss. Cilvēkiem ir raksturīga pieķeršanās esošajai un zināmajai videi, subjektīvajā griezumā ainava (un tās nemainīgums) tiek uztverta kā vērtība, jo to apvij arī emocijas un atmiņas. Šādā ziņā ainaviskajām pārmaiņām ir ietekme arī uz nekustamajiem īpašumiem, tomēr šādas ietekmes sekas neaprobežo to lietojamību atbilstoši mērķim.
- 6.8.3.9. Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts nosaka, ka IVN uzdevums ir novērtēt Paredzētās darbības ietekmi uz vidi, izstrādāt priekšlikumus tās novēršanai un samazināšanai vai aizliegt Paredzētās darbības īstenošanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos. Biroja ieskatā nav konstatējami no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoši ierobežojumi, kas ietekmes uz ainavu un kultūras

vērtībām kontekstā aizliegtu vai nepieļautu ar Paredzēto darbību sagaidāmo vizuālo pārmaiņu apjomu, tajā skaitā Noteikumu Nr. 240 163.4. punktā noteikto. Birojs atzīst, ka sagaidāmās vizuālās pārmaiņas ar Paredzēto darbību ir novērtētas detalizācijā, kādu pieļauj iepriekšējā prognozēšana, un tās sniedz priekšstatu, cik sagaidāmās ietekmes būs būtiskas.

- 6.8.3.10. Ziņojumā vērtēta arī Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vēl neatklātām kultūras vērtībām pašā Darbības vietas teritorijā un tās apkārtnē. Šāda vērtējuma ietvaros secināms, ka nav nekādu ziņu par iespējamām kultūrvēsturiskās vērtībām Darbības vietā, bet zemes rakšanas darbu laikā var atklāties arheoloģiskas nozīmes senvietas vai savrupatradumi, kā arī vēstures pieminekļi un tāpēc ir īpaši uzmanīgi šie darbi jāorganizē un jāuzrauga to process. Ievērojot minētos secinājumus, no Ziņojuma izriet apņemšanās pārtraukt darbus vietās, kur tiek atsegti kādi objekti, kam var būt kultūrvēsturiska nozīme, un par šo faktu ziņot NKMP. Būvniecības darbu apturēšanu arī paredz normatīvie akti⁴⁰.
- 6.8.3.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu:**
- a) **Lai mazinātu VES negatīvo ietekmi uz ainavu, cik iespējams jāizvēlas viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot VES savstarpēju disharmoniju. Nosacījums piemērojams tik tālu, cik tā iespējamību un VES tehniskos parametrus neaprobežo Noteikumu Nr. 240 163. punkta prasības.**
 - b) **Paredzēto darbību īstenošanas laikā kultūras mantojuma un arheoloģisko vērtību apzināšanai būvprojektā jau savlaicīgi jāparedz un jāieplāno arheoloģiskā uzraudzība un nosacījumi rīcībām gadījumos, kad tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi.**

6.8.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.

- 6.8.4.1. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 29. panta otro daļu un 32.¹ panta pirmo un otro daļu ap VES, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, nosakāma drošības aizsargjosla, lai nodrošinātu cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. No minētā izriet, ka VES ir objekti, kuru plānošanā un projektēšanā jāņem vērā arī drošības aspekti, nodrošinot, ka aizsargjoslā nav dzīvojamo māju un cilvēku pulcēšanās vietu, kā arī nav objektu, kas varētu izraisīt nopietnas avārijas (saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 58.¹ pantu – degvielas uzpildes stacijas, naftas, naftas produktu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu glabātavas). Atbilstoši Ziņojumam ap VES nosakāmās aizsargjoslas platums paredzēts 360 m. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Īpašuma teritorijā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti, tādejādi šo objektu un teritoriju kontekstā ierobežojumi vai papildus nosacījumu nepieciešamība Paredzētajai darbībai Ziņojumā arī netiek identificēta.
- 6.8.4.2. No Ziņojuma izriet, ka saimnieciskās darbības veikšana ārpus VES izbūves vietas (tostarp to aizsargjoslā) netiks ierobežota (neskaitot Aizsargjoslu likuma 58.¹ panta aprobežojumus), to varēs turpināt izmantot mežsaimniecībā un lauksaimniecībai. Tomēr uz publiski pieejamiem ceļiem VES tuvumā būs nepieciešams ievērot papildus drošības pasākumus. Atbilstoši Ziņojumam, uzsākot VES ekspluatāciju, pie Autoceļa 4-22, kas izvietots blakus Darbības vietai teritoriju, tiks uzstādītas

⁴⁰ Likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 22. pants.

informatīvas zīmes par VES, drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās. Paredzēts, ka VES ekspluatācijas laikā to uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti, ko veiks apmācīts personāls. Ziņojumā norādīts, ka Ziņojumā vērtētās VES aprīkotas ar automātiskiem vibrācijas sensoriem un drošības sistēmu, kas pārtrauc stacijas darbību pie noteikta vibrācijas līmeņa, ko izraisa rotora lāpstiņu apledošums. Tomēr šāds aprīkojums nevar pilnībā novērst riskus, kas ir saistīti ar ledus gabalu krišanu no rotora lāpstiņām. Novērtējot maksimālo iespējamo (teorētisko) attālumu, kādā ledus atlūza varētu aizlidot no VES, secināts, ka matemātiski aprēķinātais ledus atlūzu aizmešanas attālums VES ir 480 m attālumā⁴¹. Ņemot vērā no Noteikumiem Nr. 240 izrietošos VES izvietojuma ierobežojumus, arī aprēķinātās maksimālās ietekmes zonā nav dzīvojamās apbūves teritorijas, tomēr teritorijā atrodas publiski pieejamā Autoceļu 4-22 posms. Vērtējot literatūrā⁴² pieejamo informāciju par VES lāpstiņu apledošumu un ledus gabalu krišanas gadījumiem Eiropā, kā arī novērtējot citus riskus (aizdegšanās, VES sabrukšana) un to varbūtību, Ziņojumā secināts, ka kopumā VES radītais avāriju risks vērtējams kā zems, tomēr to darbības laikā apdraudējumu VES apkārtne varētu radīt VES lāpstiņu apledošums. Izvērtējis Ziņojuma 3.14. nodaļā veikto novērtējumu un 7. nodaļā apkopotos pasākumus ietekmes uz vidi mazināšanai, Birojs secina, ka Ierosinātāja nav noteikusi pasākumu, kas saistīti ar apledošanas riska samazināšanu, izņemot to, ka Ziņojumā vērtētās VES ir aprīkotas ar automātiskiem vibrācijas sensoriem un drošības sistēmu, kas pārtrauc VES darbību pie noteikta vibrācijas līmeņa, ko izraisa rotora lāpstiņu apledošums. Ņemot vērā, ka Ziņojumā novērtētās maksimālās ledus izsviešanas/krišanas zonā⁴³ atrodas publiski pieejamā Autoceļa 4-22 posms un zemes vienību teritorijas, kas neatrodas Ierosinātājas valdījumā (izņemot gadījumus, kad ar zemes vienības valdītāju tiek panākta vienošanās, kas atceļ šāda pasākuma īstenošanas nepieciešamību), Birojs secina, ka Ierosinātājam kā obligāti īstenojamus pasākumus, kas saistīti ar apledošanas riska samazināšanu, jāparedz, ka visas VES aprīkojamas ar apledošanas detektēšanas un pretapledošanas sistēmām, tādējādi mazinot līdz minimuma VES radītos apledošanas riskus. Biroja ieskatā šāds piesardzības pasākums ir pamatots un nepieciešams.

- 6.8.4.3. Saskaņā ar likuma "*Par aviāciju*" 41. pantu gaisa satiksmes drošībai ir noteikta virkne ierobežojumu teritoriju izmantošanai ap lidlaukiem, tajā skaitā ierobežojumi gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecībai, ierīkošanai un izvietojumam. Atkarībā no ierobežojumu veida tie var skart teritorijas pat 5 km un lielākā attālumā no lidlaukiem, tostarp bez saskaņojuma ar valsts aģentūru "*Civilās aviācijas aģentūra*" konkrētās zonās ap lidlauku, tā kontrolpunktu vai skrejceļu aizliegts būvēt, ierīkot un izvietot objektus, kuri var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā, kuru augstums virs to atrašanās vietas reljefa sasniedz 100 m un vairāk, kuru absolūtais augstums par 30 m un vairāk pārsniedz lidlauka kontrolpunkta absolūto augstumu u.c. Likuma "*Par aviāciju*" 41. pantā uzskaitīto objektu vidū ir arī jebkurš gaismas avots, kurš netiek izmantots aeronavigācijai, ja tas atradīsies gaisa kuģu pacelšanās vai nosēšanās sektorā un var apdraudēt gaisa kuģu lidojumu drošumu (5 km attālumā no skrejceļa tuvākā sliekšņa). No Ziņojuma izriet, ka vistuvākā lidosta Darbības vietai ir lidosta "*Ventspils*", kas atrodas ~ 22 km attālumā. Lidosta "*Liepāja*" atrodas ~ 110 km attālumā, starptautiskā lidosta "*Rīga*" atrodas ~ 130 km attālumā,

⁴¹ Ziņojuma 3.12. nodaļa.

⁴² Saskaņā ar Ziņojuma 5. nodaļā norādīto arī SIA "*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*" vēja elektrostacijas parku "*Dobele*" un "*Pienava*" būvniecība Dobeles un Tukuma novados Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.

⁴³ Ledus krišanas zonas platums pārsniedz VES paredzēto aizsargjoslas platumu par 120 m.

lidlauks “Jūrmala” ~ 95 km attālumā⁴⁴. Konstatējams, ka Ziņojumā Paredzētās darbības ietekme uz gaisa satiksmi netiek prognozēta. Ietekme uz aeronavigācijas iekārtu darbību (piemēram, elektromagnētiskā lauka vai signāla fiziskās bloķēšanas dēļ), gaisa telpas uzraudzības funkcijām ietverta citā šī Biroja atzinuma sadaļā.

6.8.4.4. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar drošības un vides risku pārvaldību un iespējamo ietekmi uz gaisa satiksmi, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**

- a) **Pirms būvniecības uzsākšanas iecere ir saskaņojama ar valsts aģentūru “Civilās aviācijas aģentūra”, lai nodrošinātu, ka VES tiek aprīkotas ar atbilstošu apgaismojumu un marķējumu, kas nepieciešams lidojumu drošībai un neradītu traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbībai.**
- b) **VES, kuru ledus izsviešanas un krišanas maksimālajā zonā atbilstoši Ziņojumā novērtētajam atrodas Autoceļa 4-22 posms un zemes vienību teritorijas, kas nav Ierosinātājas valdījumā, aprīkojamas ar pretapledošanas sistēmām, kas mazina apledošanas veidošanās varbūtību.**

6.8.5. Troksnis un vibrācijas.

6.8.5.1. Viena no būtiskām VES ietekmēm ir iekārtu radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa, kas varētu sasniegt un pārsniegt nozīmīgu līmeni, lielā mērā jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Lielo VES gadījumā Noteikumu Nr. 240 noteiktais attālums nodrošina, ka VES (un vēja parku kopējā) iespējamā ietekme tiek būtiski samazināta. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību arī Paredzētās darbības IVN ietvaros vērtēt trokšņa ietekmi, savlaicīgi pārliecinoties, vai būtu konstatējamas arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes.

6.8.5.2. Trokšņa novērtēšanas kārtību, piemērojamās metodes un vides trokšņa robežlielumus nosaka Noteikumi Nr. 16, tostarp to 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts, kas noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi, bet – novērtējot trokšņa robežlielumus – ņem vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kas atbilst attiecīgajai šī pielikuma 1. un 2. punktā minētajai teritorijai. Tā kā Darbības vietas teritorijas apkārtnē ir teritorijas ar dzīvojamām mājām, pārbaudāmais vides trokšņa robežlielums, kāds piemērojams dzīvojamās apbūves teritorijās, ir $L_{\text{diēna}}$ 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A).

6.8.5.3. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma “SoundPLAN 8.1”, Braunstein+Berndt GmbH/SoundPLAN LLC, 2019. gada novembra mēneša aktualizāciju, kas nodrošina trokšņu rādītāju aprēķinu Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. VES trokšņa emisijas līmenis ir tiešā veidā atkarīgs no vēja ātruma, kā arī tas atkarīgs no konkrētā VES modeļa radītās trokšņa emisijas (un tās līmeņa pie attiecīgā vēja ātruma).

⁴⁴ Attālumi šajā atzinuma punktā noteikti pamatojoties uz Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamajiem mērīšanas rīkiem.

- 6.8.5.4. Lai apzinātu esošo trokšņa situāciju ap plānoto VES izbūves vietu, dienas laikā tika veikti vides trokšņa līmeņa mērījumi pie tuvākās dzīvojamās apbūves⁴⁵. Trokšņa novērtējumā tika apzinātas tuvākās dzīvojamās apbūves teritorija⁴⁶, kuras ietekmēs Paredzētā darbība. Trokšņa novērtējumā norādīts, ka dati, kas raksturo VES darbības radītā trokšņa emisijas līmeni atkarība no vēja ātruma, meteoroloģisko informāciju pētāmajam apgabalam un VES izvietojumu teritorijā, tika saņemti no pasūtītāja, konkrētā gadījumā no Izstrādātāja⁴⁷. Izmantojot Izstrādātājas sniegto informāciju par VES radīto trokšņa emisijas līmeni, kā arī meteoroloģiskos datus, tika aprēķināts VES trokšņa emisijas līmenis dienas, vakara un nakts periodam.
- 6.8.5.5. Ziņojumā (3.7. nodaļa, 9. pielikums) norādīts, ka, plānojot VES ar transformatoru elektropārvades apakšstaciju, tā jānovieto vismaz 150 m attālumā no tuvumā esošajām viensētām, kas tās darbības rezultātā nepalielinās kopējo trokšņa līmeni viensētu tuvumā.
- 6.8.5.6. Vērtējot Paredzēto darbību, trokšņa izplatīšanās modelēšana tika veikta vienā visnelabvēlīgākajā situācijā, septiņu projektējamo VES gadījumā, kas apvieno abas izvietojuma alternatīvas: trīs VES no 1. alternatīvas (T1, T2, T3), trīs VES no 2. alternatīvas (T1, T2, T3) un viens VES izvietojums (T4), kas abās alternatīvās sakrīt⁴⁸, neiekļaujot transformatoru elektropārvades stacijas radīto troksni, ņemot vērā šīs stacijas prognozēto novietojumu. Šādu trokšņa novērtējumu Ierosinātāja pamato ar to, ka apvienotās alternatīvas gadījumā septiņu VES kopējais radītais trokšņa līmenis 40 dB(A) iekļaujas Īpašuma teritorijā, kā rezultātā Darbības vietai tuvākajā dzīvojamajā apbūvē netiks pārsniegti Noteikumos Nr. 16 noteiktās robežvērtības. Tika aprēķināti plānoto VES darbības rezultātā radītie trokšņa līmeņi saskaņā ar rādītājiem $L_{\text{diēna}}$, L_{vakars} un L_{nakts} ⁴⁹. Konstatēts, ka trokšņa līmenis visos diennakts periodos VES tiešā tuvumā, Īpašuma robežās var sasniegt ~ 40 dB(A), kā arī nevienā no dzīvojamās apbūves teritorijām kopējais trokšņa līmenis nepārsniegs Noteikumos Nr. 16 noteiktos vides trokšņa robežlielumus. Saskaņā ar trokšņa līmeņa aprēķiniem augstākais trokšņa līmenis sagaidāms dzīvojamās apbūves teritorijā “Dzilnas” attiecīgi $L_{\text{diēna}}$ 26,3 dB(A), L_{vakars} 25,0 dB(A) un L_{nakts} 23,5 dB(A).
- 6.8.5.7. Vērtējot Ziņojumā iekļauto trokšņa novērtējumu, konstatējams, ka vides trokšņa mazināšanai nav nepieciešams īstenot specifiskus tehniskus pasākumus vai veikt tā monitoringu VES ekspluatācijas laikā. Vienlaikus Biroja ieskatā ir pamatota Veselības inspekcijas prasība⁵⁰ pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas veikt vides trokšņa mērījumus, lai pārliecinātos, ka Paredzētās darbības ietekme būtiski neatšķiras no Ziņojumā prognozētās.
- 6.8.5.8. Lai arī likumā “Par piesārņojumu” troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek uzskatīts kā akustiskais jeb cilvēkam dzirdamais troksnis, nereti ar dažādām rūpnieciskām iekārtām, arī transportlīdzekļiem (piemēram, kuģi, gaisa kuģi arī vieglie transportlīdzekļi) cilvēku veselības kontekstā tiek vērtēts arī troksnis zemo frekvenču diapazonā (10 - 160 Hz), jo ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo frekvenču diapazonā (tāpat kā dzirdamo frekvenču diapazonā), ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Zemo frekvenču troksnis un tā iespējama ietekme uz cilvēku veselību ir salīdzinoši plaši apspriests

⁴⁵ Mērījumu vietas attēlotas Ziņojuma 9. pielikuma 1. pielikumā.

⁴⁶ Ziņojuma 9. pielikuma 1. tabula.

⁴⁷ Ziņojuma 9. pielikuma titullapa.

⁴⁸ Skatīt Ziņojuma 4. un 5. pielikumu, 9. pielikuma 2. un 5. pielikums.

⁴⁹ Ziņojuma 9. pielikuma 1. tabula un Ziņojuma 9. pielikuma 2. pielikums.

⁵⁰ Veselības Inspekcijas 2022. gada 6. janvāra vēstuli Nr. 2.4.6.-1./40361/11.

jautājums jau kopš VES uzstādīšanas pirmsākumiem, un Birojs secina, ka tas bijis arī viens no apspriestajiem jautājumiem arī IVN sabiedrisko apspriešanu ietvaros.

- 6.8.5.9. Birojs, vērtējot jautājumu par VES radīto troksni zemo frekvenču diapazonā, nevar neņemt vērā arī Pasaules Veselības Organizācijas 2018. gada vadlīnijās “*Vides trokšņa vadlīnijas Eiropas Reģionam*”⁵¹ secināto, ka atsevišķās VES radītā trokšņa ietekmes jomās nepieciešami turpmāki pētījumi VES trokšņa ietekmes uz veselību izpētei, lai kvalitatīvāki pierādījumi varētu pienācīgi pamatot ieteikumus. Kā viena no jomām, kurās par VES ietekmi uz veselību Pasaules Veselības Organizācijas ieskatā pierādījumi nav pieejami vai tie novērtēti ar zemu vai ļoti zemu kvalitāti (jomas, kurās ieteikumi ierosināti pētniecībai), ir trokšņa iedarbība dažādos līmeņos un frekvencēs (ieskaitot zemas frekvences troksni). Attiecīgi Pasaules Veselības Organizācija nepiedāvā rekomendācijas VES radītam troksnim zemo frekvenču diapazonā.
- 6.8.5.10. Latvijā līdz šim pētījumi par VES radīto tonālo skaņu, zemas un augstas frekvences skaņām, kā arī to ietekmi uz sabiedrības veselību nav veikti, tomēr pēdējo gadu laikā VES radītās zemas frekvences skaņas un infraskaņas mērījumi ir veikti citās valstīs. Tāpat Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Vairāki pētījumi par VES radīto zemas frekvences skaņu un tās būtiskumu ir veikti Dānijā, risinot jautājumus, kas saistīti ar VES skaita straujo pieaugumu, un meklējot risinājumus sabiedrības veselībai droša staciju novietojuma plānošanā. Aplūkojot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatējams, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736⁵²), kur noteikta gan zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība, gan robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10 – 160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes).
- 6.8.5.11. Ziņojumā secināts, ka Paredzētā darbība, kas neparedz nevienu VES tuvāk par 1 km dzīvojamās apbūves teritorijām, neradīs cilvēkiem sadzirdamu skaņas līmeni dzirdamajā diapazonā un arī nesadzirdamo skaņu infraskaņas diapazonā (kuru cilvēks jebkurā gadījumā nedzird, bet šajā gadījumā šī nedzirdamā skaņa cilvēkus patiešām nerasniegs). Ņemot vērā Ziņojumā veikto novērtējumu un prognozēto trokšņa līmeni zemo frekvenču diapazonā, kā arī plānoto VES attālumu no dzīvojamās apbūves teritorijām, Birojam nav pamata nonākt pie secinājuma, ka Paredzētās darbības ietekme šajā trokšņa aspektā varētu pārsniegt cilvēku veselības aizsardzībai rekomendējamu līmeni. Šādus iebildumus, sniedzot atsaukumi par Ziņojumu, Birojam nav norādījusi arī Veselības inspekcija, vienlaikus rekomendējot pēc VES nodošanas ekspluatācijā veikt trokšņa mērījumus, tajā skaitā zemo frekvenču diapazonā.
- 6.8.5.12. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi, par vērtēšanas atskaites sistēmu Izstrādātāja ir izvēlējusies robežlielumus, kas agrāk bija noteikti ar Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumiem Nr. 341 “*Noteikumi par pieļaujamiem*

⁵¹ Environmental Noise Guidelines for European Region, World Health Organisation, 2018 (pieejamas: angļu valodā http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/383921/noise-guidelines-eng.pdf?ua=1).

⁵² 2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 13543, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām.

*vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*⁵³ (zaudējuši spēku), kā arī informāciju par citu valstu pieredzi un noteiktajām vibrāciju vērtībām. Secināts, ka galvenie vibrācijas avoti VES ir ģenerators, pārnesumu kārba un gultņu sistēmas, kuru vibrācija var izraisīt arī gondolas un torņa vibrēšanu. Savukārt, palielinoties vēja ātrumam, vibrācijas līmeni var paaugstināt VES daļu disbalanss, kas rodas vēja radītā spiediena un turbulences plūsmu rezultātā. Atsaucoties uz vibrāciju mērījumiem, kas periodā no 2013. līdz 2015. gadam veikti Vācijā, arī Kanādā, Ziņojumā secināts, ka vibrācijas līmenis pie VES var pārsniegt 1 m/s^2 , bet tas strauji samazinās – attālinoties VES (285 m attālumā no VES tas bija nedaudz augstāks par $0,01 \text{ m/s}^2$, kas tikai nedaudz pārsniedz vibrāciju līmeni, kāds reģistrēts, kad VES tika izslēgta un ir ievērojami zemāks par līmeni, kas attiecināms uz ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā). Lai arī līdzvērtīgi mērījumi nav veikti tieši pie tādu modeļu VES, kādas paredzētas Darbības vietā, secināts, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.

6.8.5.13. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar troksni, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:

- a) Pēc VES nodošanas ekspluatācijā VES tuvākajās dzīvojamajās mājās, kas identificētas Ziņojuma 9. pielikuma 1. tabulā, veicami trokšņa līmeņa, tajā skaitā zemas frekvences trokšņa līmeņa, mērījumi. Mērījumu ilgums nosakāms konsultējoties ar Veselības inspekciju.**
- b) Transformatoru elektropārvades apakšstacija novietojama tādā attālumā (vismaz 150 m kā norādīts Ziņojuma 9. pielikumā) no dzīvojamās apbūves teritorijām / dzīvojamām mājām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu nepārsniegšanu.**

6.8.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

6.8.6.1. Līdzvērtīgi kā troksnis – arī mirgošanas efekts ir viena no VES raksturīgām ietekmēm, kas var radīt pārmērīgu traucējumu, lai gan mirgošanas ietekmei nav ar ārējiem normatīvajiem aktiem noteiktu robežlielumu. Mirgošanas efektu rada VES rotora spārnu kustība, tiem periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas uz zemes un dažādu objektu virsmas. Ja šo kustīgo ēnu ceļā ir dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijas, kur ilgstoši uzturas cilvēki, traucējums var būt kaitinošs un, iespējams, ietekmēt arī cilvēku veselību.

6.8.6.2. Vērtējot VES mirgošanas efektu, Ziņojumā ņemtas vērā citās valstīs izstrādātās vadlīnijas, kas raksturo tajās noteiktu pieņemamu vai pieļaujamo mirgošanas efekta iedarbības ilgumu, jo šādas vērtības ar Latvijas normatīvajiem aktiem nav noteiktas. Proti, citās valstīs par pieņemamu tiek atzītas 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule spīd visu laiku), 10 mirgošanas stundas gadā (Vācijā, Beļģijā un Zviedrijā 8h gadā), ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam, kā arī 30 minūtes vienā dienā abu vērtēšanas scenāriju izmantošanas gadījumā.

⁵³ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par $0,028 \text{ m/s}^2$. Dzīvojamās telpās izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja pārsniegt $0,04 \text{ m/s}^2$ nakts laikā un $0,07 \text{ m/s}^2$ dienas laikā.

- 6.8.6.3. Mirgošanas efekta ietekmes novērtējumam izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta VES radīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli mirgošanas efekta aprēķināšanai. IVN ietvaros mirgošanas efekta ietekmes laiks aprēķināts abām VES staciju izvietojuma alternatīvām. Veicot modeļa sagatavošanu mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķināšanai, par potenciāli ietekmētajām teritorijām tika definētas visas viensētas, kas atrodas tuvāk nekā 1,6 km no plānotajām VES, tādejādi kopumā identificējot 19 viensētas⁵⁴, kuras modelī iekļautas kā mirgošanas efekta uztvērēji.
- 6.8.6.4. Birojs, vērtējot Ziņojumā iekļauto vērtējumu, konstatē, ka VES radītais mirgošanas efekts var izraisīt iespējamu ietekmi vienā no dzīvojamās apbūves teritorijām⁵⁵, kas pārsniedz citās valstīs noteiktās vadlīnijas pieņemto traucējuma apmēru⁵⁶. Tādēļ secināms, ka vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir Paredzētās darbības saskaņošanu vai mirgošanu izraisīto VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu attiecīgās dzīvojamās apbūves teritorijā. No Ziņojuma iekļautās informācijas nav identificējams konkrēts VES modelis un masta augstums, jo tas tiks precizēts iepirkuma procedūrās laikā, tādēļ būvniecības procesa laikā ir nepieciešams atkārtoti veikt mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinus, noteikt ietekmētās apbūves teritorijas un izstrādāt jau konkrēto staciju darbības apturēšanas režīmus.
- 6.8.6.5. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nosaka papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā nepārsniedz 30 minūtes vienā dienā, bet gada kopējais ilgums 30 vai 8 mirgošanas stundas (atkarībā no ietekmes novērtēšanas un mazināšanas metodes).
 - b) Mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini jānodrošina, ņemot vērā aktuālo situāciju, VES izvietojumu un tehniskos parametrus. Nosacījumi darbību režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns, kas kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams arī Dienestā. Nosacījuma izpildes uzraudzībai un kontrolei atskaites par VES darbības režīmiem vismaz vienreiz kalendārajā gadā iesniedzamas pašvaldībā, Birojā un Dienestā.

6.8.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

- 6.8.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Elektriskā un magnētiskā lauka avoti Paredzētās darbības gadījumā būs VES gondolā esošais strāvas ģenerators un paaugstinošais transformators, strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei, pazemes kabeļu tīkls no VES līdz jaudas paaugstināšanas stacijām jeb transformatoru stacijām, pašas transformatoru stacijas un

⁵⁴ Ziņojuma 3.6.nodaļa, saskaņā ar Ziņojuma 13. un 14. pielikumu un 15 un 16 pielikumu.

⁵⁵ Saskaņā ar Ziņojuma 3.6. nodaļā norādīto dzīvojamās apbūves teritorijā "Dzidri".

⁵⁶ Ņemot vērā Ierosinātās un Izstrādātās pieņemto maksimālo piesardzības principu, jo Ziņojuma 3.6. nodaļā nav norādītas

augstsprieguma elektrolinijas, kas nepieciešamas, lai saražoto elektroenerģiju aizvadītu līdz elektropārvades operatoram⁵⁷.

- 6.8.7.2. Ziņojumā pieņemts, ka Latvijā, kā arī daudzām ES valstīm nav neviena visiem saistoša normatīvā akta, kas noteiktu nosacījumus elektromagnētiskā lauka līmeņiem⁵⁸, lai gan elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 “*Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Birojs konstatē, ka elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtējums nav veikts kā to nosaka Noteikumi Nr. 637, bet veikts izmantojot jau iegūtos mērījumu rezultātus no citām VES. Ziņojumā norādīts, ka 2010. gadā IVN Ventspilī plānotam VES parkam LR Zinātņu akadēmijas Fizikālās enerģētikas institūts pēc SIA “TCK” pasūtījuma veica VES radītā elektromagnētiskā lauka aprēķinus, konstatējot, ka elektrostacijas radītais magnētiskais lauks 150 m attālumā no VES ir 0,70 A/m jeb 80 reizes mazāks par Zemes magnētisko lauku (55,7 A/m), līdz ar to Ziņojumā pieņemts, ka magnētiskais lauks nevar radīt ietekmi uz cilvēku veselību attālumā, kas šajā gadījumā atrodas VES aizsargjoslas un Īpašuma teritorijās. Ziņojumā, pamatojoties uz AS “Latvenergo” 2014. gadā veiktajiem magnētiskā lauka mērījumiem zem esošajām 50 Hz elektrolinijām ar 330 kV spriegumu, kuros uzrāda, ka 30 m attālumā no malējā vada, šis rādītājs ir 0,02 μT, bet tieši zem elektropārvades līnijas (turpmāk – EPL) vada viszemākajā punktā – 0,23 μT. Ziņojumā arī tiek norādīts, ka citu Eiropas valstu, piemēram, Vācijas un Apvienotās Karalistes mērījumu rezultāti, elektriskie lauki zem 110 kV un 400 kV gaisvadu EPL var būt robežās no 2 000 V/m līdz 5 000 V/m, bet magnētiskie lauki var sasniegt 40 μT. Zem vidēja un zema sprieguma EPL elektromagnētiskie lauki ir daudz zemāki: elektriskie lauki var būt robežās no 100 V/m līdz 400 V/m, bet magnētiskie lauki attiecīgi no 0,5 μT līdz 3 μT. Palielinoties attālumam no augstsprieguma EPL ass līnijas, attiecīgi samazinās arī elektromagnētiskā lauka iedarbības līmeņi. Pamatojoties uz minēto Ziņojumā secināts, ka VES radītais magnētiskais lauks, ņemot vērā VES radītās strāvas izejas spriegumu, kurš nepārsniedz 1 kV, būs daudzkārt mazāki.
- 6.8.7.3. Noteikumu Nr. 637 pielikuma 1. tabula noteic, ka strāvas blīvums (ārējo elektromagnētisko lauku inducētās strāvas plūsma) frekvenču joslā no 4 Hz līdz 1 000 Hz nedrīkst pārsniegt 2 A/m², savukārt elektromagnētiskā lauka starojuma mērķlielumi 50 Hz frekvencei (0,05 kHz) saskaņā ar Noteikumu Nr. 637 pielikuma 2. tabulu ir 5 000 V/m elektriskajam laukam un 100 μT magnētiskajam laukam. Birojs, vērtējot Ziņojumā iekļauto vērtējumu par elektromagnētiskā lauka ietekmi kopskatā ar citiem⁵⁹ IVN projektos veiktajiem elektromagnētiskā starojuma ietekmes novērtējumiem, secina, ka, realizējot Paredzēto darbību netiks pārsniegti Noteikumu Nr. 637 noteiktie mērķlielumi.
- 6.8.7.4. Ziņojumā vērtēta arī VES iespējamā ietekme uz telekomunikāciju raidītāju un uztvērēju darbību, izsverot, vai VES uzstādīšana Darbības vietas teritorijā varētu

⁵⁷ Saskaņā ar Ziņojumā norādīts, ka elektrotīklu būvprojekta, tai skaitā transformatoru apakšstacijas, izstrāde un to izbūve tikt veikta kā atsevišķs projekts.

⁵⁸ Ziņojuma 3.7. nodaļa.

⁵⁹ Konkrētajā gadījumā vērtējot SIA “Laflora” paredzētā VES parka “Laflora” būvniecības Jelgavas novada Līvberzes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļauto *Elektromagnētiskā starojuma ietekmes novērtējumu plānotajam VES parkam*, kurā paredzēts uzstādīt VES ar līdzvērtīgiem tehniskajiem parametriem kā Darbības vietā. Atzinums par minēto ziņojumu pieejams Biroja tīmekļvietnē: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertējumu-projekti/veja-elektrostaciju-parka-laflora-buvnieciba>.

izraisīt gaisa satiksmes kontroles, meteoroloģisko un jūras navigācijas radaru signāla traucējumus, kā arī aeronavigācijas sistēmu, fiksēto radiotīklu un TV apraides signālu traucējumus. Konstatēts, ka sauszemes VES netiek uzskatīti par potenciālu apdraudējumu jūras navigācijas sistēmu darbībai, bet to ietekme uz aviācijas drošības un meteoroloģiskajiem radariem ir pierādīta.

- 6.8.7.5. Darbības vietai tuvākais meteoroloģiskais radars atrodas pie lidostas “Rīga”, kuru pārvalda LVĢMC. Attālums no radara līdz tuvākajai VES ir ~ 130 km. Darbības vietai tuvākie gaisa satiksmes uzraudzības radari ir uzstādīti pie lidostas “Rīga” teritorijas arī ~ 130 km attālumā. Vērtējot šo radaru darbības rādījumus kopskatā ar skanēšanas leņķiem Ziņojumā konstatēts, ka VES neradīs negatīvu ietekmi uz minēto radaru darbību. Ziņojumā arī identificēts, ka tuvākā ļoti augstas frekvences apļa darbības radiobāka (VOR) atrodas Ventspils lidostā ~ 22 km attālumā no Darbības vietas R virzienā. Atsaucoties uz Eiropas Aviācijas drošības organizācijas (EUROCONTROL) vadlīnijām, kuras izstrādātas ņemot vērā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) vadlīnijas par būvniecības regulējumu ierobežojumu zonās ap gaisa satiksmes navigācijas iekārtām, Ziņojumā norādīts, ka VES, kuras plānots izbūvēt tuvāk par 15 km no radionavigācijas un nosēšanās līdzekļiem, ietekme uz minētajām aeronavigācijas sistēmām ir izvērtējama, apzinot ietekmes būtiskumu un radītos traucējumus sistēmas darbībai. Ziņojumā arī norādīts, ka Irbenē, ~ 19 km uz Z no Darbības vietas, atrodas Ventspils Augstskolas Inženierzinātņu institūta “Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs” trīs radioteleskopi RT-32, RT-16 un LOFAR, kuri tiek izmantoti zinātniskiem (kosmosa izpēte) un komerciāliem mērķiem un galvenokārt strādā 1,6 līdz 8,8 GHz frekvencē. Ziņojumā norādīts, - tā kā elektromagnētiskais starojums var radīt traucējumus radioteleskopu darbībai, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 23.² panta otrās daļas 2. punktu Irbenes radioteleskopiem ir noteikta radiostarojuma klusuma josla 8 km rādiusā no radioteleskopa RT-32 centra. Savukārt Darbības vieta atrodas divreiz tālāk par Aizsargjoslu likumā noteikto radiostarojuma klusuma joslu, tādejādi no Ziņojuma izriet, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku ietekmi uz minēto radioteleskopiem.
- 6.8.7.6. Atbilstoši Ziņojumā apkopotajai informācijai par pētījumos noskaidroto VES ietekmi uz TV signāla kvalitāti – lielākoties traucējumu iespējamība pastāv analogās apraides gadījumā, kas Latvijā vairs netiek izmantota. Savukārt VES ietekme uz TV apraides kvalitāti, tajā skaitā digitālo virszemes televīziju, konstatēta kā traucējumi iespējami tikai pašā VES tuvumā. Līdzīgi VES (to tuvumā) var aizsegt vai fragmentēt (arī atstarot) mobilo sakaru signālus, tomēr traucējumi novērtēti kā nenozīmīgi, jo mobilo sakaru pārraides iekārtu darbības augstums ir ~ 50 m (torņu augstums), bet VES plānotas augstākas.
- 6.8.7.7. Ņemot vērā minēto, Birojs secina, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.
- 6.8.7.8. LGS 2021. gada 16. decembra vēstulē Nr.03/757 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” norādīts “Tomēr, ņemot vērā plānoto vēja turbīnu izmērus un citu SIA “Ventspils Wind” plānoto vēja parku attīstību Ventspils novadā, LGS rekomendē projekta ierosinātajam iekļaut Popes pagasta vēja elektrostaciju parka objektus novērtējumā, kas tiks izstrādāts, lai izvērtētu SIA “Ventspils Wind” plānoto vēja elektrostaciju ietekmi uz LGS Ventspils VOR radiobākas darbību.”. Ziņojumā ir norādīti apsvērumi, kādēļ iespējamā ietekme uz radiobākas darbību nav paredzama. Saskaņā ar likumu “Par aviāciju” 41. panta 2. punktu “Papildus citu normatīvo aktu prasību izpildei saņemama Civilās aviācijas aģentūras atļauja būvēt, ierīkot un izvietot šādus gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus

objektus: ... 2) kuri var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā”. Saskaņā ar LGS 2021. gada 16. decembra vēstulē Nr. 03/757 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” norādīto, ka pastāv iespējamība, ka VES varētu radīt traucējumus radiotehnisko līdzekļu darbā, likuma “Par aviāciju” 41. panta 2. punktā norādīto “Potenciāli bīstamus” un “var radīt”, proti, ir jāpastāv tikai iespējamībai radīt traucējumus radiotehnisko līdzekļu darbībai, uz ko norādījusi LGS, Ierosinātajai pirms darbības realizācijas ir jāsaņem LGS atļauja darbības īstenošanai. Minētā prasība ir saistoša Ierosinātajai, jo **aizliegums būvēt tādus objektus, kas var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai, nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā bez LGS atļaujas, izriet no likuma “Par aviāciju” 41. panta 2. punkta, tādēļ Birojs neizvirza papildu nosacījumus, balstoties uz Novērtējuma likuma 20. panta desmitajā daļā noteikto izvērtējumu, bet tikai vērš Ierosinātajās un akcepta lēmuma pieņēmēja uzmanību uz nepieciešamību saņemt atbilstošu atļauju.**

6.8.7.9. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Birojs uzskata, ka nav nepieciešams izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības realizācijai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu.**

6.8.8. **Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, tostarp īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikrolieģumiem un bioloģisko daudzveidību.**

6.8.8.1. IVN ietvaros veiktais novērtējums par Paredzēto darbību un ar to saistīto objektu iespējamo ietekmi uz Darbības vietas teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību balstīts uz sertificētu sugu un biotopu ekspertu vērtējumiem⁶⁰, kuru rezultāti atspoguļoti ekspertu atzinumos⁶¹ un Ziņojumā. Saskaņā ar Augu eksperta atzinumā konstatēto – pētāmā teritorija atrodas Popes ciema tuvumā, ietilpst meža un lauksaimniecības zemju rajonā. Teritorijā sastopamie biotopi neatbilst aizsargājamo biotopu minimālajiem kvalitātes kritērijiem. Apsekošanas laikā netika konstatētas aizsargājamas un retas augu sugas. Kopumā VES izbūvei un ekspluatācijai nepieciešama salīdzinoši neliela apbūves platība, tādēļ rekomendēts pārējās teritorijās saglabāt esošo zālāju un veikt tā apsaimniekošanu atbilstoši labvēlīgas aizsardzības statusa nodrošināšanas prasībām. Ņemot vērā Darbības vietas attālumu līdz īpaši aizsargājamām teritorijām, Augu eksperts konstatēt, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz šo teritoriju esošajiem biotopiem un augu sugām. Vienlaikus tiek norādīts, ka ~ 750 m attālumā no Īpašuma atrodas aizsargājams biotops 3260 *Upju straujteses un dabiski upju posmi*. Paredzētās darbības ietekme uz minēto biotopu var veidoties, ja tās rezultātā būtiski izmainītu hidroloģisko režīmu plašā apkārtnē. Gadījumā, ja VES un tām nepieciešamo infrastruktūras objektu ierīkošanas rezultātā tiks izmainīts hidroloģiskais režīms, veicami aprēķini par ietekmētās teritorijas platību un ietekmes intensitāti.

6.8.8.2. VES iespējama ietekme uz ornitofaunu un sikspārņiem ir viena no tipiskām ar vēja parku būvniecību saistītām ietekmēm, jo, neatbilstīgi plānojot to izvietojumu, kā arī savlaicīgi neparedzot ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, sadursmju un bojāejas skaits var pārsniegt saprātīgi pieļaujamo ietekmes līmeni. Paredzētās darbības IVN ietvaros Darbības vietas teritorijas novērtējumu un sagaidāmo ietekmi uz vidi, balstoties gan uz lauku pētījumiem, gan citu pieejamu informāciju, vērtējuši

⁶⁰ Ministru kabineta 2010. gada 16. martā noteikumi Nr. 267 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

⁶¹ Ziņojuma 10., 11. un 12. pielikums.

Ornitologs un Sikspārņu eksperts. Ornitologs savu atzinumu papildināja 2021. gada 8. decembrī un 2022. gada 13. februārī, ņemot vērā DAP 2022. gada 14. janvāra vēstulē Nr. 4.9/231/2022-N norādīto, tai skaitā papildinot ar novērtējumu par Paredzētās darbības ietekmi uz plēsīgajiem putniem un pūcēm.

- 6.8.8.3. Saskaņā ar Ornitologa atzinumu apsekošanas laikā Darbības vietas teritorijā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājama putnu suga. Saskaņā ar novērojumiem un pieejamo informāciju, pētāmajā teritorijā un teritorijā, kas saistāma ar pētāmo teritoriju, līdz šim reģistrēti četri īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumi un nav reģistrētas jebkādas putnu koncentrācijas. Ornitologs Darbības vietas apkārtnē identificējis divus mikroliegumus, kas dibināti putnu aizsardzībai un kurus varētu ietekmēt Paredzētā darbība (viens atrodas 5,3 km attālumā uz ZR, otrs 2,7 km attālumā uz DA), tomēr nav konstatējis, ka Paredzētā darbība radīs būtisku ietekmi uz minētajiem mikroliegumiem. Atzinumā norādīts, ka 2017. gadā novērotais mazais ērglis varētu būt iespējams ligzdotājs plānoto VES piegulošajos mežos, taču tā ligzda nav atrasta. Savukārt attiecībā uz 2018. gadā novēroto sarkano kliju, ņemot vērā to, ka šis ir vienīgais novērojums, Ornitologs pieņem, ka šis varētu būt neligzdojošs īpatnis, vai arī tā ligzdošanas iecirknis ir pietiekami tālu no VES, jo ligzdošanas teritorijas šai sugai ir lielas.
- 6.8.8.4. Nozīmīga pārlidojošo migrējošo putnu plūsmas pār Darbības vietas teritoriju un tās tuvāko perifēriju līdz šim nav novērotas un tiek pieņemts, ka tādas nav paredzamas, ņemot vērā Darbības vietas izvietojumu attiecībā pret nozīmīgām migrācijas trasēm. Kopumā plānoto VES potenciālo ietekmi uz savvaļas putnu populācijām Ornitologs paredz kā neliela. Tomēr ņemot vērā paredzamos VES parametrus Ornitologs rekomendē veikt putnu monitoringu, kurā īpaša uzmanība pievēršama mazajam un jūras ērglim, monitoringu veicot 1 gadu pirms un 3 gadus pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas.
- 6.8.8.5. Pamatojoties uz DAP norādēm Ornitologs papildināja atzinumu ar ietekmes izvērtējumu uz mežos ligzdojošām īpaši aizsargājamām pūču sugām, kā prioritāri izvērtējamu norādot ūpi *Bubo bubo*, kuram Darbības vietas tuvumā, saskaņā ar Pūču aizsardzības plānu ir iezīmētas vairākas aizsardzībai prioritāras teritorijas. Veicot Darbības vietas un tās apkaimē esošo ūpja aizsardzībai prioritāro teritoriju apsekošanu ne ūpja ligzdošana, ne citāda klātbūtne netika konstatēta. Ornitologs norāda, ka, ievērojot piesardzības principu un ņemot vērā šīs sugas stāvokli un statusu Latvijā, plānoto VES ietekmi ūpja gadījumā var uzskatīt par būtisku, ja līdz 1 km attālumā no tuvākā paredzamā VES tiek konstatēta šīs sugas ligzdošana (nevis reģistrēti vientuļi putni). Popes gadījumā apsekotajā teritorijā ūpis nav konstatēts vispār un nav zināmi tā novērojumi tajā arī senāk.
- 6.8.8.6. No Sugu un biotopu aizsardzības likuma 2. panta 5. punkta izriet, ka viens no putnu sugu aizsardzības mērķiem ir nodrošināt nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai skaitliski uzturētu savvaļā dzīvojošo savvaļas putnu sugu populācijas atbilstoši ekoloģijas (arī zinātnes un kultūras) prasībām vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim, vienlaikus ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ornitofaunas eksperts atzīst Paredzēto darbību un ar tās īstenošanu sagaidāmo ietekmi uz putnu sugām par pieļaujamo, nekonstatējot izslēdzošos faktorus, vienlaikus nosakot prasības monitoringam. Lai to nodrošinātu, Ornitofaunas eksperta vērtējumā jāveic monitoringa plānoto VES tuvumā vienu gadu pirms būvniecības, būvniecības laikā un trīs gadus pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas. Atbilstoši Ziņojumā 6.1. tabulā un 7. nodaļā norādītajam, Ierosinātāja ir gatava nodrošināt monitoringu saskaņā ar Ornitofaunas eksperta norādījumiem. Arī DAP, sniedzot viedokli par pilnveidoto Ziņojumu, nav norādījusi, ka tas būtu pilnveidojams attiecībā uz ornitofaunas novērtējumu.

- 6.8.8.7. Lai apzinātu Darbības vietas teritorijā sastopamās sikspārņu populācijas, novērtētu Paredzētās darbības ietekmi uz tām un plānotu pasākumus ietekmes uz sikspārņiem mazināšanai, Darbības vietas un tai pieguļošās teritorijas novērtējumu ir veicis Sikspārņu eksperts. Sikspārņu eksperts ir veicis gan lauka pētījumus Darbības vietā un tās tuvumā teritorijā, reģistrējot sikspārņu pārlidojumus, gan analizējis iegūtos datus, lai novērtētu VES izvietojumam paredzēto teritoriju, un konstatējis piecas sikspārņu sugas: ūdeņu naktsikspārni *Myotis daubentonii*, rūsģano vakarsikspārni *Nyctalus noctula*, ziemēļu sikspārni *Eptesicus nilssonii*, divkrāsaino sikspārni *Vespertilio murinus* un Natūza sikspārni *Pipistrellus nathusii*.
- 6.8.8.8. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumā norādīto sikspārņi vismaz vienu reizi novēroti katrā no 15 stacionārās izpētes vietām. Novērojumu vidējais īpatsvars uzskaites intervālos (n = 145) bija 43,5%. Tikai 14 uzskaites intervāli (9,7%) atbilda augstākā aktivitātes vērtējuma kritērijiem, taču faktiski šādos uzskaites intervālos 3 minūšu laikā konstatēti ne vairāk kā 7 sikspārņu pārlidojumi vai viena indivīda pastāvīga uzturēšanās novērošanas vietā. Tādējādi pētāmā teritorijā Sikspārņu eksperts vērtē sikspārņu blīvumu kā zemu. Analizējot sikspārņu novērojumus atkarībā no novērošanas vietas un apmeklējuma datuma, eksperts konstatē statistiski būtiskas atšķirības, kas skaidrojamas ar atšķirīgo sikspārņu novērojumu biežumu dažādās izpētes vietās un sezonālām.
- 6.8.8.9. Sikspārņu eksperts norāda, ka visvairāk sadursmēs ar VES cieš augstu lidojošās sikspārņu sugas: rūsģanie vakarsikspārņi, Natūza sikspārņi, pigmejsikspārņi, divkrāsu sikspārņi, kā arī ziemēļu sikspārņi. Savukārt vislielākā VES ietekme uz sikspārņiem izpaužas mežmalu, ūdensteču un ūdenstilpju tuvumā, kur novērojama sikspārņu koncentrēšanās un rudens migrācijas periodā no jūlija beigām līdz oktobra sākumam (90% gadījumu), pārējie sadursmju gadījumi ir pavasara migrācijas un vasaras laikā no marta beigām līdz jūlijam. Vienlaikus tiek norādīts, ka VES var piesaistīt sikspārņus arī tad, ja pirms to ierīkošanas konstatēta maza sikspārņu aktivitāte, un iespējamo sadursmju risks novērtēts kā minimāls. Tādēļ pēc VES ierīkošanas pirmos divus gadus jāveic sikspārņu monitorings un jāparedz iespēja ierobežot VES ekspluatāciju sikspārņu bojāejas vai paaugstināta bojāejas riska situācijās. Uz sikspārņu monitoringa nepieciešamību norāda arī DAP savā 2022. gada 8. marta vēstulē Nr. 4.9/1393/2022-N, attiecīgi Ierosinātāja šo prasību apņemas izpildīt⁶².
- 6.8.8.10. Izvērtējot abus VES izvietojumu variantus un lauka pētījuma rezultātus, Sikspārņu eksperts secina, ka nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz sikspārņiem saistībā ar plānoto VES ierīkošanu un ekspluatāciju. Teorētiski vēlamā būtu VES izvietojuma 1. alternatīva, kas paredz trīs VES ierīkot zālāju masīva A malā un vienu R meža malā. 2. alternatīvā VES novietojums ir tuvāk vietām, kur konstatēta sikspārņu klātbūtne vai arī potenciālam pārvietošanās koridoram gar R meža masīva malu. Tomēr, ņemot vērā kopumā nelielo konstatēto sikspārņu aktivitāti, abas VES izvietojumu alternatīvas no sikspārņu aizsardzības viedokļa vērtējamas vienlīdzīgi. Vienlaikus sikspārņu eksperts norādījis pasākumu kopumu, kas īstenojami VES būvniecības un ekspluatācijas laikā:
- 6.8.8.10.1. Iespēju robežās VES izvietojums ieteicams vismaz 200 m attālumā no meža malām, ūdenstilpēm vai ūdenstecēm.
- 6.8.8.10.2. Pēc VES uzbūvēšanas un ekspluatācijas uzsākšanas divus gadus no maija līdz septembra beigām jāveic sikspārņu monitorings, VES teritorijā un tuvējās apkaimes biotopos regulāri veicot sikspārņu uzskaites ar ultraskaņas detektoriem

⁶² Izstrādātājas 14.03.2022. vēstule Nr. 06/03-22.

(pavasara un rudens migrāciju laikā – maijā, augustā un septembrī – ne retāk kā reizi divās nedēļās, pārējā laikā – vismaz reizi mēnesī: kopumā vismaz 14 reizes sezonā).

- 6.8.8.10.3. Paralēli sikspārņu uzskaitēm pēc iespējas vēlama pastāvīga sikspārņu aktivitātes reģistrēšana ar VES apkaimē izvietotām automatiskām sikspārņu eholoģijas saucienu ierakstīšanas sistēmām, kas dotu vairāk datu par sikspārņu aktivitātes variāciju un ļautu izvērtēt sadursmju risku.
- 6.8.8.10.4. Pirmajā gadā pēc VES uzbūvēšanas nodrošināt turbīnu apkārtnes pārskatāmību un veikt bojāgājušo sikspārņu uzskaiti, regulāri pārmeklējot katras turbīnas apkārtni (pavasara un rudens migrāciju laikā ne retāk kā reizi nedēļā, pārējā laikā vismaz reizi divās nedēļās: kopumā vismaz 16 reizes sezonā).
- 6.8.8.10.5. Konstatējot paaugstinātu sadursmju risku un sikspārņu bojāejas gadījumus, ieviešami VES ekspluatācijas ierobežojumi.
- 6.8.8.11. Birojs secina, ka sikspārņu aizsardzības kontekstā ar IVN procedūrai paredzētajiem instrumentiem ir tikusi novērtēta gan Darbības vieta un tās apkārtnē, gan Paredzētās darbības iespējama ietekme, nonākot pie risinājuma, kas Sikspārņu eksperta vērtējumā ir atzīstama par pieļaujamu. Tomēr šādas ietekmes samazināšana līdz pieļaujamam līmenim iespējama, veicot ietekmi samazinošus pasākumus, kā rezultātā tiek veikts monitorings, kas sniedz iespēju gan uzraudzīt ietekmes prognožu īstenošanos, gan reaģēt, ja tās pārsniedz prognozēto. Ņemot vērā sikspārņu eksperta norādīto pasākumu kopumu, lai samazinātu ietekmi uz sikspārņiem, Birojs rekomendē VES izbūvēt vismaz 200 m attālumā no meža malām, ūdenstilpēm vai ūdenstecēm.
- 6.8.8.12. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Jānodrošina ornitofaunas monitorings (pirms vēja parka būvniecības un ekspluatācijas uzsākšanas un vēja parka ekspluatācijas periodā) atbilstoši Ziņojuma 11. pielikumā paredzētajam. Monitoringa plāns un pasākumi saskaņojami ar DAP, monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem. Monitoringa atskaites iesniedzamas DAP, Dienestā un Birojā. Ja atbilstoši ornitofaunas monitoringa rezultātiem un jomā sertificēta dabas eksperta norādījumiem VES ietekme pārsniedz pieļaujamu ietekmes līmeni, attiecīgā VES darbība nav pieļaujama.**
- b) **Jānodrošina akustiskais un sikspārņu bojāejas monitorings atbilstoši Ziņojuma 3.8.3. nodaļā un 12. pielikumā paredzētajam. Monitoringa plāns un pasākumi nosakāmi saskaņojami ar DAP, kā arī pats monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem. Monitoringa atskaites iesniedzamas DAP, Dienestā un Birojā. Ja atbilstoši monitoringa rezultātiem un jomā sertificēta dabas eksperta norādījumiem VES ietekme pārsniedz pieļaujamu ietekmes līmeni, attiecīgo VES darbībai nosakāmi ekspluatācijas ierobežojumi - VES darbības režīmi, līdz pat VES apturēšanai noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās.**

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt to ietekmi, bet nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod

tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁶³. IVN rezultātā, balstoties uz novērtējuma secinājumiem, gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai būtiskās ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums neietekmē būtiskāko ietekmju identificēšanu un secinājumus par Paredzētās darbības prognozētajām ietekmēm kopumā. Nav konstatējami arī Paredzētās darbības īstenošanai no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoši kopumā aizliedzoši faktori nevienā no vērtētajām alternatīvām, taču tā pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī ievērojot Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība nav pieļaujama un kādiem – varētu būt īstenojama.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu tikt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Ventspils novada pašvaldība.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

⁶³ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.